

BÜNTETÉS-VÉGREHAJTÁSI SZERVEZET

**RENDFOKOZATI VIZSGA
TANANYAG**

TISZTEK RÉSZÉRE

Szerző:	Dr. Tanács Tímea bv. ezredes, bv. főtanácsos Horváth Ákos bv. alezredes, bv. tanácsos Farkas Gábor bv. alezredes
Szakmai lektor:	Dr. Tóth Tamás bv. altábornagy
Pedagógiai lektor:	Sajóvölgyi Anett r. őrnagy
Szerkesztő:	Kardosné Sárfi Mónika
Készült:	2016. október I. kiadás 2017. április II. kiadás 2019. október III. kiadás 2021. október IV. kiadás 2023. január V. kiadás 2025. december VI. kiadás

MÓDOSÍTÁSOK JEGYZÉKE:

Módosította	Verzió száma	Kibocsátás időpontja
Farkas Gábor bv. alezredes	II.	2017. április
Gordos-Kurucz Kitti bv. százados	III.	2019.október
Farkas Gábor bv. alezredes	IV.	2021. november
Török János bv. alezredes	V.	2023. január
Horváth Imre bv. alezredes	VI.	2025. december

TARTALOMJEGYZÉK

I.	Általános büntetés-végrehajtási ismeretek.....	7
	A büntetés-végrehajtás fejlődése	7
	A szabadságvesztés büntetés általánossá válása	8
	A magyarországi börtönrendszer kialakulása	9
	A büntetés-végrehajtási szervezet helye a közigazgatási rendszerben	11
	A büntetés-végrehajtási jog tárgya, alanya, rendszere.....	12
	A szabadságvesztés végrehajtásának rendje	13
	A szabadságvesztés végrehajtásának célja.....	16
	Az európai börtönmodellekre jellemző alapelvek	16
	A büntetés-végrehajtási szervezet felépítése	18
	A Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnokság vezetése irányítása és tagozódása	20
	A büntetés-végrehajtási szervezet jogállása.....	20
	A szolgálati jogviszony jellege	20
	Szolgálati jogviszony létesítése	21
	A szolgálati beosztásba besorolás	22
	A hivatásos állomány illetménye	22
	A hivatásos állomány előmenetele.....	24
	A hivatásos állomány teljesítményértékelése és minősítése	24
	Egyenruha	25
	Szolgálati igazolvány és jelvény	26
	Elöljáró, alárendelt, feljebbvaló	27
	A parancs	27
	Szolgálati érintkezés szabályai	28
	Titoktartási kötelezettség	29
	Adatvédelemi alapelvek.....	29
	Informatikai biztonságpolitika	30
	Szolgálati időrendszer	31
	Együttműködés	32
II.	Szakmai szolgálati ismeretek	33
	II/1. BV. jogi ismeretek	33
	A büntetés-végrehajtás garanciarendszere	33

A büntetés-végrehajtási bíró feladatai	33
A büntetés-végrehajtás törvényességi felügyeletét ellátó ügyész	35
Egyéb ellenőrzés típusai	36
A nemi élet szabadsága és a nemi erkölcs elleni bűncselekményt elkövetők visszaesési valószínűségének csökkentése	36
Az elítélti jogok gyakorlása és a jogérvényesítés eszközei	38
Reintegrációs őrizet	39
Jutalmazás	40
Fegyelemi fenyítés	43
Feltételes szabadságra bocsátás	46
Feltételes szabadság megszüntetése.....	48
Kockázatelemzési és Kezelési Rendszer	48
II/2. Biztonsági ismeretek.....	51
A biztonsági tevékenység fogalma, területei és tartalma.....	51
A biztonsági tevékenységet ellátó személyi állomány.....	52
A Fegyveres Biztonsági Őrség.....	56
Biztonsági intézkedések.....	59
A Védelmi Program és a személyi védelem	60
Az ügyeleti tevékenység	62
A jelentés rendje	63
II/3. Gazdasági ismeretek	64
Az államháztartás fogalma.....	64
A költségvetési szervek fogalma, jogállása	64
II/4. Személyügyi ismeretek	70
Szolgálati viszony jellege	71
Rendfokozat	71
Alapvető jogok korlátozása.....	71
A szolgálati viszony alanyai	72
Költségtérítések.....	72
Érdemek elismerése	72
Képesítési követelmények	73
Utánpótlási és vezetői adatbank.....	74
A rendvédelmi hivatás etikai alapelvei, etikai kódex	75
Rendvédelmi Hivatásetikai Kódex	75

Általános erkölcsi követelmények	77
Magyar Rendvédelmi Kar	78
Becsületbíróóság	81
Korrupció elleni védelem.....	82
Nemzeti Védelmi Szolgálat	84
Jogszabálygyűjtemény	85
Irodalomjegyzék.....	87

I. Általános büntetés-végrehajtási ismeretek

A büntetés-végrehajtás fejlődése

A szabadságvesztés büntetés, ennek végrehajtására létrehozott börtön az újkor, a korai kapitalizmus vívmánya. Persze elemeit megtaláljuk már a rabszolgatartó, hűbéri társadalmakban is, de általánossá akkor vált, amikor az emberi szabadság felértékelődött.

A szabadság fogalma a polgári forradalmak korában az egyenlőséggel és a testvériséggel egyenértékűvé vált, amelyet ekkor foglaltak először törvénybe is. Fontos megemlíteni, hogy a büntetés egyidős a társadalommal, tükrözi a korát, jellegzetességeit, a bűnözés elleni küzdelem eszközeit és mindig megfelel az adott kor társadalmi sajátosságainak.

A büntetési rendszerek felépítése, működése nem elméleti megfontolások eredménye, azt a gyakorlat alakította. Az első büntetési elméletekkel foglalkozók pedig nem jogászok voltak, hanem filozófusok. Közülük is a legtöbb kutató az ókori görög bölcseket hozza példának. Protagoras, Platón és Arisztotelész neve fordul elő legtöbbször, hiszen a tett és tettes központú büntetési elméletek megalapozói voltak.

Az állam és az állami büntetési rendszer megjelenésével együtt járt a nyílt jogegyenlőtlenség. A társadalom differenciálódásával az alá-fölérendeltséget is tudatosította a büntetés. Azonos bűncselekmény elkövetőit másként büntették, ha szabad ember, vagy ha szolga volt. A hűbéri társadalmakban még jobban elváltak az egyes csoportok, rétegek „büntetőjogai”, így másként büntették a főnemest, a köznemest, a városi polgárt.

A XVIII. század elejéig az elrettentésre alapuló büntetési nemek és büntetési formák domináltak.

A szabadságvesztés büntetés általánossá válása

A modernnek tekintett börtön mai formái több évszázados fejlődés eredménye.

Szabadságvesztés büntetésnek tekinthető minden szabadságot korlátozó-, vagy elvonó büntetés, szankció. Börtön az az építmény, amiben elzárva tartották az elítélteket, vagy az őrizetbe vettek. Az ókorban és a középkor első felében ismert börtönök nem a büntetés végrehajtására szolgáltak, hanem arra, hogy a gyanúsítottakat bíróság elé állítsák.

Eleinte a fogvatartás színhelye nem épület (építmény) volt, vagy eredetileg nem erre a célra épült. A foglyokat vermekben, barlangokban, kutakban, ketrecekben, később pincékben tartották. A XVII. században már kialakult a börtönök néhány fajtája, az építési technika fejlődésével egyre inkább várakba, középületekbe, vagy teljesen önálló épületbe helyezték el foglyokat.

A XIX. században alakult ki a szabadságvesztés alapeszméje, amely az ártalmatlanná tételre, a teljes elszigetelésre, a munkavégzésre, valamint a kezdeti osztályozásra és a javítás eszméjére épült. Ezekből az elemekből jött létre a század központi büntetési formája, a szabadságvesztés és annak intézménye, a börtön. A börtönügy igencsak lassú fejlődésében kiemelkedő szerepe volt John Howard-nak, aki személyesen tapasztalta meg a korabeli börtönök rettenetes viszonyait. Szabadulása után életét a börtönügy megreformálásának szentelte. Munkássága eredményeként elsőként Anglia, de sok más állam is törvényt alkotott a szabadságvesztésről. A börtönök, börtönrendszerek fejlődésére az a jellemző, hogy az elvek sohasem valósultak meg tisztán, nincs egyetlen olyan elmélet, amelyről azt lehetne mondani, hogy ez lett volna a börtönügy fejlődésének vezérfonala.

A magyarországi börtönrendszer kialakulása

A magyarországi börtönrendszer kibontakozását, fejlődését számos tényező akadályozta, melyek főként a nemesi előjogokban testesültek meg. A bebörtönzés költséges volt (épület, őrzés, élelmezés), e mellett elvonta a gazdaságtól a munkaerőt, nem számolhattak a nyilvános büntetések hatásaival, ráadásul a börtön nem volt elég szigorú a kor felfogásához képest.

A helytartótanács rendelete ellenére, a nemesek nem áldoztak pénzt a börtönök létrehozására, így az első központi börtön (fenyítőház) magánkezdeményezésre jött létre *Szempci Fenyítőház* néven, melyet gróf *Eszterházy Ferenc* saját telkén és épületeiben létesített.

A börtönügy fejlődése döcögve haladt, hibás központi döntésektől kísérve (szabadságvesztés töltésére sokszor alkalmatlan épületeket létesítettek), a dolog pikantériája, hogy némelyik még ma is börtönként funkcionál pl.: Lipótvár, Ilava, Márianosztra, Vác. A kiegyezés (1867), majd az 1878. V. sz. tv. (Csemegi-kódex) adott lendületet a modern börtönrendszer kiépítésének. Többek között felépült a Szegedi Kerületi Börtön, a budapesti Királyi Gyűjtőfogház, a Soproni Fegyház. A század végén 9 országos, 65 törvényszéki és 313 járásbírósi fogház működött. A börtönügy századvégi virágkorát pezsgő börtönügyi irodalom, szellemi gondozás kísérte. Az első világháború után a trianoni döntést megszenvedte a magyar büntetés-végrehajtás is, hiszen elvesztette az országos intézetek 33%-át, a törvényszéki fogházak 64%-át, a járásbírósi fogházak 63%-át. Az I. világháború utáni időszak börtönügyi fejlődése teljesen megtorpant, sem a gazdaság helyzete, sem az uralkodó kriminálpolitikai szemlélet már nem kínált lehetőséget még a szolid börtönreformra sem. A börtönügy szakmai fejlődését az is hátráltatta, hogy az intézetek élére számos, a hadseregtől leszerelt tiszt került, elindítva az intézetekben dívó és máig károsan ható militáris szemléletet.

Tovább romlott a büntetés-végrehajtás helyzete a II. világháborút követő időszakban, különösen 1952-től, amikor a Belügyminisztérium (a továbbiakban: BM) vette át a börtönök felügyeletét és irányítását. Ekkor alakult meg a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága (a továbbiakban: BVOP) és az elítélt munkáltatás irányítására a Közérdekű Munkák Igazgatósága (KÖMI).

A büntetőpolitika eltorzulásának következtében az elítéltek száma meghaladta a 35 ezer főt (továbbá 12 ezer elítélt várt befogadásra) és 100 ezer főt is elért az internáltak száma. A rabgazdaságok termelése az általános népgazdasági terv részét képezték. A börtönök egy részének irányítása az ÁVH kezébe került. Az 50-es évek végére már megjelenik az igény a börtönügy garanciális elemeinek erősítésére a szabályozás szintjén. Az 1955. évi

Bv. szabályzat már mellőzi a testi és a fizikai fájdalmat okozó fegyelmi büntetéseket, 1959-ben pedig (8/1959. BM. utasítás) megteremtették az elítéltek nevelésének elvi és szervezeti feltételeit.

A magyar börtönöknek az állami szervek rendszerében elfoglalt helyéről 1963-ban született döntés szerint a felügyelet és irányítás visszakerült az Igazságügyi Minisztériumhoz, és kezdetét veszi az egyes büntetések végrehajtásának jogi szabályozása is.

A 60-as évek elején megélénkült kriminológiai, szociológiai, pszichológiai kutatások rámutattak a társadalom belső ellentmondásaira, feltárták a bűnözés tényleges alakulását, és bemutatták, hogy a szocializmus fejlődésével a bűnözés nem hal el, mint azt korábban hirdették. Rávilágítottak az állami szervek hosszú távú feladataira.

A börtönügy több évtizedes elmaradásának, valamint a törvényi szintű szabályozás hiányának felismerése az elméleti munka megélénküléséhez vezetett. Ennek egyik eredménye az 1966. évi 21. tvr. megalkotása volt. E jogszabály már céljában, elveiben, tartalmában megközelítette az európai normákat. Merőben újszerű volt az a felfogás, hogy az elítélteket nem csak kötelezettségekkel látta el, hanem jogokat is biztosított számukra, ezzel az elítélteket a végrehajtás tárgyából annak alanyává tette. A törvény a szabadságvesztés négy fokozatát állapította meg (szigorított börtön, börtön, szigorított munkahely, munkahely). Sajnos a börtönügy fejlődéséhez szükséges eszközök nem álltak rendelkezésre, és a szervezeti viszonyok sem kedveztek a sikeres végrehajtásnak. Eközben tovább romlott a bűnözés helyzete, nőtt az elítéltek száma, ennek eredményeként az 1971. évi 28. tvr. a fokozatok elnevezésében gyakorlatilag visszatért a Csemegi-kódexhez. Az egyes fokozatokra vonatkozó különbségtétel érvényesül, többek között: a kedvezményrendszerben, az őrzés és felügyelet szigorúságában, a ruházati ellátásban.

A 70-es években megindult – elsősorban a büntetés-végrehajtás egy szűk lelkes csoportjának kezdeményezésére – a rendszer humanizálása, melyek számos országos parancsnoki intézkedésben öltöttek testet. Megismerhetővé váltak az ENSZ és az Európa Tanács által kidolgozott ajánlások a korszerű börtönök működésére vonatkozóan. Ennek eredménye lett, hogy a büntetések és intézkedések végrehajtását egységes rendszerbe foglalták. Az 1979. évi 11. sz. tvr.-t¹ a büntetés-végrehajtás szakemberi hozták létre. E kódex jellegű tvr-t követte a

---

¹ A törvényerejű rendelet (röviden: tvr.) egy a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa által alkotott jogszabály. Az Alkotmány alapján törvényerejű rendeletet 1949. augusztus 20-a és 1989. október 22-e között lehetett alkotni, ugyanakkor az 1987-es jogalkotási törvény 2009-es alkotmánybírói megsemmisítéséig tartalmazta mint a köztársasági elnök által alkotható jogszabályt. Ma már nem alkotható új, a hatályon kívül nem helyezett törvényerejű rendeletek azonban ma is hatályosak és alkalmazandóak. A jogforrási hierarchia szempontjából törvényeknek kell tekinteni ezeket, így például módosítani vagy hatályon kívül helyezni is legalább törvényi szinten kell.

büntetés-végrehajtási szabályzat (miniszteri rendelet), ami mindenki számára megismerhetővé vált. Az 1978. évi IV. sz. tv. a szabadságvesztés fokozatait háromra csökkentette (fegyház, börtön, fogház).

Kibővült az elítélt külvilággal való kapcsolatának lehetősége, olyan új jogintézmények jelentek meg, mint az átmeneti csoport és a gyógyító-nevelő csoport.

A 80-as években a szabadságvesztés széleskörű alkalmazásának következtében jelentősen megnőtt a fogvatartottak száma (1986-ban elérte a 25 ezer főt).

A büntetés-végrehajtási szervezet helye a közigazgatási rendszerben

A közigazgatás olyan közhatalommal rendelkező igazgatási tevékenység-, illetve szervezetrendszer, amely a hatalommegosztás elvéből eredően önálló hatalmi ágként funkcionálva biztosítja a jogállamiság követelményeinek érvényesülését. A közigazgatás rendszerén belül elkülöníthető egyrészt az államigazgatási szervek rendszere, másrészt az önkormányzati szervek rendszere.

Az államigazgatás hierarchikusan felépülő szervek rendszeréből áll, amelyben központi és neki alárendelt területi és helyi szerveket különböztetünk meg. A területi szerveken belül elkülönülnek a központi alárendeltségű (dekoncentrált) területi és a helyi államigazgatási szervek.

Az államigazgatás hierarchikusan felépülő szervek rendszeréből áll, amelyben központi és neki alárendelt területi és helyi szerveket különböztetünk meg. A területi szerveken belül elkülönülnek a központi alárendeltségű (dekoncentrált) területi és a helyi államigazgatási szervek. A központi államigazgatási szervek az alábbiak:

- 1) Központi kormányzati igazgatási szerv:
  - a. Kormány,
  - b. Miniszterelnöki Kormányiroda,
  - c. minisztérium,
  - d. kormányzati főhivatal,
  - e. központi hivatal.
- 2) Önálló szabályozó szerv:
  - a. Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság,

- b. Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal.
- 3) Autonóm államigazgatási szerv:
  - a. Közbeszerzési Hatóság,
  - b. Egyenlő Bánásmód Hatóság,
  - c. Gazdasági Versenyhivatal,
  - d. Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság,
  - e. Nemzeti Választási Iroda.
- 4) Rendvédelmi szerv:
  - a. Rendőrség,
  - b. Büntetés-végrehajtási szervezet,
  - c. Hivatásos katasztrófavédelmi szerv,
  - d. Polgári nemzetbiztonsági szolgálatok.
- 5) Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálat.

Témánk szempontjából a rendvédelmi szervek bírnak kiemelt jelentőséggel, hiszen minden állam létrehozza a maga szervezetrendszerét a rendvédelmi funkciók ellátására. Ezek a funkciók különböző társadalmi hatások veszélyeit kívánják kiküszöbölni. Ebbe a körbe sorolhatóak pl.: a közrendvédelem, a bűnözés elleni harc, melyek elsősorban a rendőrség feladatát képezik, vagy a büntetés-végrehajtásának a megszervezése.

Ezek a szervek is közigazgatási feladatot látnak el, de feladataik ellátása során közvetlenül alkalmazhatnak állami kényszerintézkedéseket, fegyveres vagy fizikai kényszert. E jellemzőik miatt pedig a civil közigazgatástól eltérő, speciális felépítéssel és függelmi viszonyokkal rendelkeznek.

A büntetés-végrehajtási szervek esetében a szervezet értelemszerűen a bűnözőktől való védelmet, a kapott büntetés teljesítését, és a fogvatartottak őrizetét, reintegrációját hivatott szolgálni.

A büntetés-végrehajtási jog tárgya, alanya, rendszere

A büntetés-végrehajtási jog a büntetések, a büntetőjogi intézkedések, a büntetőeljárás törvényben felsorolt szabadságkorlátozó kényszerintézkedések végrehajtását, annak előkészítését és megkezdését, a végrehajtáshoz kapcsolódó járulékos feladatokat, a végrehajtásban közreműködő szervek és személyek feladatait, a végrehajtás hatálya alatt álló

személy jogi helyzetét (jogait és kötelezettségeit), társadalomba való visszavezetésének, illetve beilleszkedésének módszereit, a jogok és kötelezettségek érvényesítésének módját szabályozza.

A büntetés-végrehajtási jog tárgyát képezi tehát a büntetések, a büntetőjogi intézkedések, a vagyoni jellegű hátrányok, a büntetés-végrehajtási nyilvántartások határidejére vonatkozó rendelkezések, az elmeállapot megfigyelésének, az ~~előzetes~~ letartóztatásnak, az ideiglenes kényszergyógykezelésnek a végrehajtása, valamint az utógondozás és a büntetés-végrehajtás garanciarendszere.

A büntetés-végrehajtási jog sajátossága tükrözi a végrehajtás hatálya alatt álló személy és a végrehajtást végző szerv kapcsolatának jogi tartalmát.

A szabadságvesztés végrehajtásának rendje

A szabadságvesztés végrehajtásának rendje a büntetés-végrehajtási rendszer legfontosabb tartalmi eleme, amely biztosítja és szolgálja a szankciók céljának megvalósítását. A végrehajtás rendje alapján valósul meg a végrehajtás módja, amely az elítélt életviszonyait szabályozza a fogvatartás ideje alatt.

A szabadságvesztés kiszabása esetén a végrehajtási fokozat meghatározása az ítélező bíróság feladata, melyhez igazodóan a büntetés-végrehajtási szervezet az elítélteket kategóriákba sorolja, továbbá – a jogszabály, illetve az országos parancsnok intézkedése alapján – kijelöli, lehetőleg az elítélt lakcíméhez legközelebb eső bv. intézetet a végrehajtás helyszínéül. Az ítélező bíróság a Büntető Törvénykönyv alapján fegyház, börtön, illetve fogház végrehajtási fokozatot állapíthat meg.

A végrehajtási koncepció I.-V. terjedő kategória besorolást biztosít a végrehajtási rendben.

A kategória-besorolás alkalmazása szélesebb körű egyéniesítést és differenciálást tesz lehetővé a korábban alkalmazott végrehajtási fokozatoknál.

Jogszabályban a büntetés-végrehajtási szervezet különböző szervezeti egységei számára írja elő – meghatározott törvényi feltételek fennállása esetén - az elítéltek kezdeti kategória-besorolás, kategória-besorolás és a reintegrációs programok kiválasztásához szükséges kockázatelemzési vizsgálat elvégzését.

A Kockázatelemzési és Kezelési Rendszer alapján elvégzett vizsgálat eredményéről kockázatelemzési jelentés készül.

A 21/2025. (IX. 11.) BVOP utasítás rendelkezik az elítéltek kategória-besorolásának egyes szabályairól.

Kategória alapvető meghatározása:

- az egyéniesítés alapelve alapján működtetett végrehajtási környezet,
- amely igazodik az elítélt visszaesési és fogvatartási kockázatához, magatartásához, együttműködési készségéhez,
- és amely az elítélt szükségleteihez igazodó reintegrációs programok biztosításával szolgálja az egyéni bűnmegelőzési célok megvalósítását.

Amennyiben az elítéltnél több szabadságvesztést kell folyamatosan végrehajtani, akkor a kezdeti kategória-besorolást az először végrehajtásra kerülő szabadságvesztés fokozata alapján kell meghatározni.

A tényleges életfogytig tartó szabadságvesztést töltő elítéltet az V. kategóriába kell sorolni, valamint az I. és II. kategóriába való előresorolása kizárt.

A besorolást kötelező soron kívül elvégezni:

- a szabadságvesztés végrehajtásának félbeszakítása,
- feltételes szabadságra bocsátás,
- reintegrációs vagy otthonápolási őrizet megkezdése előtt.

Az elítéltek az egyes kategóriák szerint eltérően válnak jogosulttá a kedvezményekre.

A különböző kategóriákra jellemző jogosultsági szinteket a 2013. évi CCXL törvény 102.§ (1)

– (4) szakasza határozza meg:

102. § (1) Az elítélt V. kategóriába sorolás esetén

- a) eltávozás, látogató intézeten kívüli fogadása és kimaradás nem engedélyezhető,
- b) az elítélt munkát a zárkájában vagy a bv. intézet kijelölt területén végezhet,
- c) az elítélt életrendje részleteiben is meghatározott, állandó irányítás és ellenőrzés alatt áll,
- d) a bv. intézeten belül a számára kijelölt területen egyéni kockázatértékelése alapján
  - da) engedéllyel és felügyelet mellett,
  - db) felügyelet mellett, vagy
  - dc) kivételesen felügyelet mellett, a kijelölt részlegen ellenőrzéssel mozoghat,
- e) zárkája ajtaját zárva kell tartani.

(2) Az elítélt IV. kategóriába sorolása esetén:

- a) eltávozás nem engedélyezhető,
- b) látogató intézeten kívüli fogadása vagy kimaradás kivételesen engedélyezhető, amelynek időtartama a szabadságvesztésbe beszámít,

- c) az elítélt munkáltatása a bv. intézeten belül történhet, külső munkáltatásban kivételesen részt vehet, ha a külvilágtól a munkavégzés alatt is elkülöníthető,
- d) az elítélt életrendje részleteiben is meghatározott, állandó irányítás és ellenőrzés alatt áll,
- e) a bv. intézeten belül a számára kijelölt területen egyéni kockázatértékelése alapján
  - ea) engedéllyel és felügyelet mellett,
  - eb) felügyelet mellett, vagy
  - ec) kivételesen felügyelet mellett, a kijelölt részlegen ellenőrzéssel mozoghat,
- f) nappal a kategóriára vonatkozó jogszabályi rendelkezések szerint engedélyezhető zárkájának időszakos nyitva tartása.

(3) Az elítélt III. kategóriába sorolása esetén:

- a) eltávozása kivételesen engedélyezhető, amelynek időtartama a szabadságvesztésbe beszámít,
- b) látogató intézeten kívüli fogadása vagy kimaradás engedélyezhető, amelynek időtartama a szabadságvesztésbe beszámít,
- c) munkáltatása a bv. intézeten belül történhet, továbbá külső munkáltatásban részt vehet, ha a külvilágtól a munkavégzés alatt is elkülöníthető,
- d) életrendje meghatározott, irányítás és ellenőrzés alatt áll, a reintegrációs programokon kívüli szabad idejéből meghatározott időt belátása szerint használhatja fel,
- e) a bv. intézeten belül a számára kijelölt területen egyéni kockázatértékelése alapján
  - ea) csak engedéllyel és felügyelet mellett,
  - eb) felügyelet mellett, a bv. intézet kijelölt területén ellenőrzéssel, vagy
  - ec) felügyelet mellett, a bv. intézet meghatározott területén ellenőrzéssel, illetve meghatározott szervezett programokon szabadon mozoghat,
- f) zárkája vagy lakóhelyisége ajtaját éjszaka zárva kell tartani, kivéve, ha a tisztálkodáshoz szükséges folyó vizet, illetve illemhelyet részlegenként biztosítják, nappal a kategóriára vonatkozó jogszabályi rendelkezések szerint engedélyezhető az időszakos nyitva tartás.

(4) Az elítélt I. és a II. kategóriába sorolása esetén:

- a) eltávozása engedélyezhető, amelynek időtartama a szabadságvesztésbe beszámít,
- b) látogató intézeten kívüli fogadása vagy kimaradás engedélyezhető,
- c) munkáltatása a bv. intézeten belül történhet, továbbá külső munkáltatásban részt vehet,
- d) életrendje részben meghatározott, a reintegrációs programokon kívüli szabad idejét belátása szerint használhatja fel,
- e) a bv. intézeten belül a számára kijelölt területen egyéni kockázatértékelése alapján
  - ea) felügyelettel,
  - eb) ellenőrzéssel, vagy
  - ec) szabadon mozoghat,
- g) zárkája vagy lakóhelyisége ajtaját éjszaka zárva kell tartani, kivéve, ha a tisztálkodáshoz szükséges folyó vizet, illetve illemhelyet részlegenként biztosítják, nappal nyitva kell tartani.

A szabadságvesztés végrehajtásának ideje alatt a kezdeti kategória-besorolást követően a kategóriák közötti további váltási lehetőséget az elítéltek együttműködési hajlandóságának, szabálytartási képességének, a magatartási szabályok betartásának, reintegrációs programokon nyújtott tevékenységének kreditpontokkal történő értékelési rendszere teszi lehetővé.

Fontos szempont továbbá, hogy a szabadságvesztés tartamához igazodóan kerül rögzítésre az a kreditpontoszám, amelynek összegyűjtését követően a kezdeti kategória-besoroláshoz képest előresorolás, kreditpont levonás esetén visszasorolás kerül elrendelésre.

A kategória rendszerben arra is van lehetőség, hogy a kiemelkedően súlyos fegyelemsértés esetén - jogszabály külön felsorolja - a bv. intézet parancsnoka a fegyelmi eljárás elrendelését követően a kreditpontok számától függetlenül az elítéltet legfeljebb két kategóriára terjedőleg azonnal visszasorolhatja, melyről határozatban kell döntést hoznia. Az elítéltet ebben az esetben is jogorvoslati jog illeti meg a büntetés-végrehajtási bíróhoz fordulhat.

A letartóztatás végrehajtása, a pénzbüntetés helyébe lépő szabadságvesztés végrehajtása, a közérdekű munka helyébe lépő szabadságvesztés végrehajtása, a büntetőjogi elzárás, a szabálysértési elzárás, valamint a rendbírság helyébe lépő elzárás végrehajtása során a kredit- és kategóriarendszer nem alkalmazandó.

A szabadságvesztés végrehajtásának célja

A Bv. tv. megfogalmazása alapján a szabadságvesztés célja az ügydöntő határozatban meghatározott joghátrány érvényesítésével, valamint a reintegrációs tevékenység segítségével az elítélt társadalomba való visszailleszkedése és a társadalom jogkövető tagjává válása.

A törvény a szabadságvesztés céljának meghatározása során – a Btk. rendelkezéseivel összhangban – különbséget tesz a határozott idejű és az ún. tényleges életfogytig tartó szabadságvesztés között, és utóbbi esetében külön célt határoz meg, amely az ügydöntő határozatban meghatározott joghátrány érvényesítésével a társadalom védelme.

Az európai börtönmodellekre jellemző alapelvek

A szabadságvesztés végrehajtására vonatkozó általános szabályok alatt az alapvető végrehajtási elemeket értjük, amelyek a büntetés-végrehajtás egész működésére hatnak és valamennyi fogvatartottra, vagy a többségükre kell, hogy vonatkozzanak.

A normalizáció elve

A normalizálás elve szerint a szabadságvesztés végrehajtási körülményeit, az elítélt életmódját, a fogvatartás feltételeit közelíteni kell a szabad életben lévő viszonyokhoz. Ez az elv kifejezi azt is, hogy a bebörtönzéseknek a szabadság elvonásából kell állni, továbbá ennek alapján az elítéltet lakóhelyéhez közeli intézetben kell elhelyezni.

A nyitottság elve

A nyitottság elvén a fizikai izolációt oldó törekvést értjük, továbbá a külvilággal való kapcsolat formájának erősítését, így széles tere van az egyháznak, civil szervezeteknek, iskoláknak az egyes intézetek életében, a társadalmi beilleszkedést elősegítő tevékenység folyamatában.

Az intézetek elhagyásának legális formái (pl.: eltávozás, kimaradás) mind ezt a célt szolgálják. De ide soroljuk a kapcsolattartás más formáit is, mint pl.: levelezés, telefonálás, látogató intézeten kívüli fogadása.

A nyitottságot növeli a sajtótermékek rendelésének lehetősége, rádió, TV műsorainak hallgatása, nézése, különböző előadók, művészeti csoportok, egyének intézeti fogadása stb.

A nyitottság szellemében megváltozott a kommunikáció, eltűnt a korábbi titokzatosság; a szakma törekedett a börtönön belüli tevékenység objektív bemutatására.

A felelősség és az önbecsülés elve

A nyitottság elve szorosan kapcsolódik a felelősség elvéhez, ami az elítélt önbecsülésének, önállóságának fejlesztését tűzi ki célul. Ehhez meg kell őrizni és fejleszteni kell a fogvatartott testi és szellemi képességeit, amit oktatási, foglalkoztatási programokon keresztül lehet elérni.

A sajátos kezelési igényű fogvatartottak elhelyezésére szolgáló részlegen zajló programokba történő bevonás, pl.: átmeneti részlegbe helyezés szintén lehet a felelősség kialakításának színtere. Az együttműködési hajlandóság fejlesztésével növekvő önbecsülés, felelősségérzet fokozás a társadalmilag elfogadható életvezetés kialakítása az elérni kívánt cél.

A fokozatosság és a végrehajtás progresszív jellegének elve

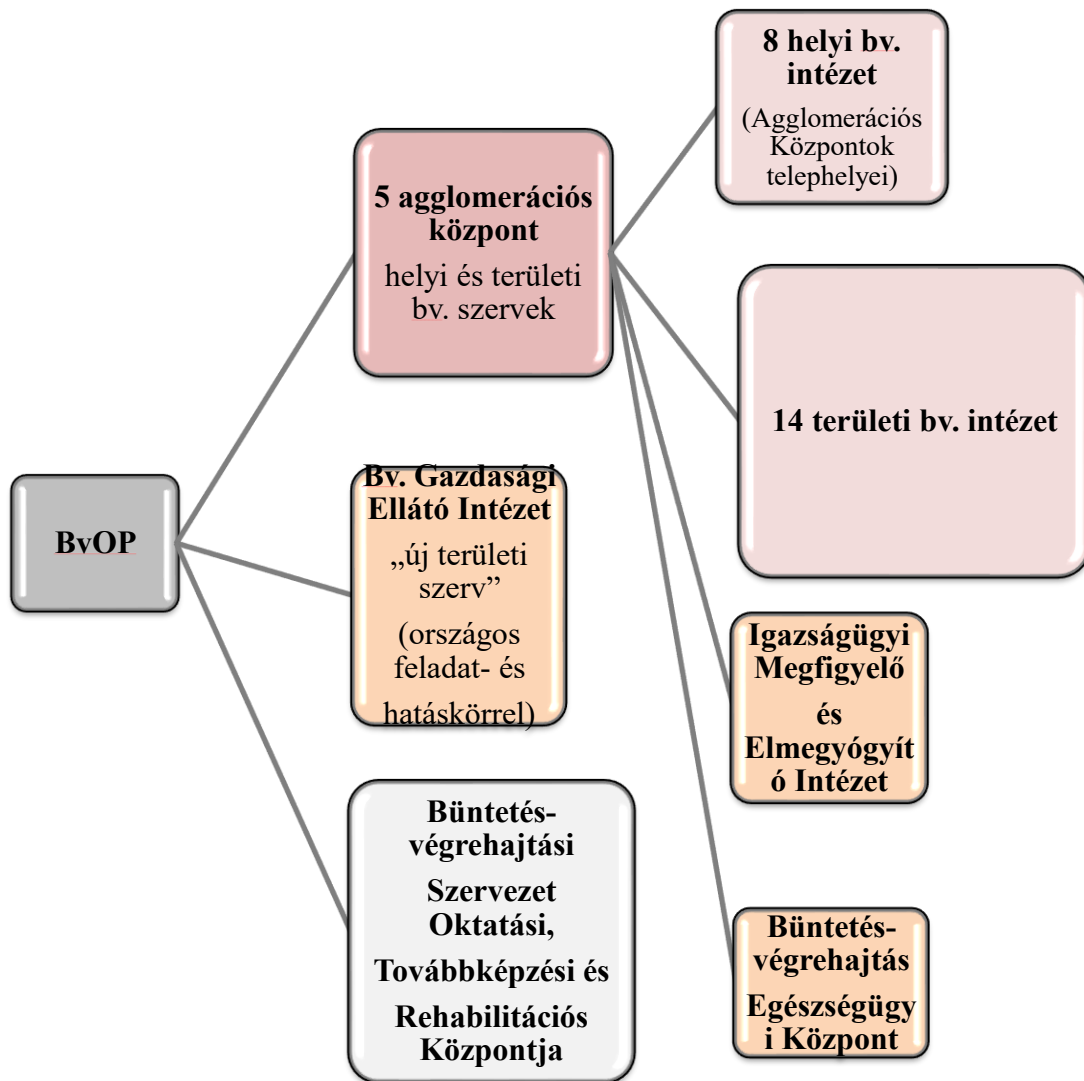
A fokozatosság és a végrehajtás progresszív jellegének elve azt jelenti, hogy az elítélt a szabadulása közeledtével fokozatosan enyhébb, a szabad élethez közelítő életkörülmények közé kerül. Ennek feltétele a fogvatartott aktív együttműködése

A végrehajtás egyéniesítésének elve

A végrehajtás egyéniesítésének elve azt jelenti, hogy az alkalmazott eljárásokat az elítélt személyiségéhez, egyéni képességeihez, szükségleteihez kell igazítani. A végrehajtás egyéniesítése nem jelentheti azt, hogy az intézet minden egyes elítéltet egyedi módon kezeljen, de szükségessé teszi az elítéltek nemek és fokozatok szerinti elkülönítésén túl személyiség-adekvát életkori, kriminológiai, biztonsági, reintegrációs és egészségügyi szempontok szerinti csoportképzését is. Az egyéniesítés további érvényesítése az egyes csoportokon belül kialakított speciális kezelési, gondozási módszerek alkalmazásával történhet.

A büntetés-végrehajtási szervezet felépítése

Az Európai Börtönszabályok a büntetés-végrehajtási szervezet (a továbbiakban: bv. szervezet) struktúrájára és a bv. intézetek igazgatására vonatkozóan nem támasztanak részletes elvárásokat, csupán annyit mondanak ki, hogy a bv. intézeteknek hatóságok felelőssége alatt kell működniük, és hogy el kell választani a bv. szervezeti rendszerét más fegyveres és rendvédelmi szervezetektől, valamint a bűnügyi nyomozástól.

A Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnokság vezetése irányítása és tagozódása

A büntetés-végrehajtási szervezetet a Kormány a Belügyminiszter útján irányítja.

A Büntetés-végrehajtási Országos Parancsnoksága (továbbiakban: BVOP) a bv. szervezet központi vezető szerve, melynek vezetője az országos parancsnok.

Helyettesei az országos parancsnok biztonsági és fogvatartási helyettese, valamint az országos parancsnok gazdasági és informatikai helyettese.

A BVOP a Hivatalra, szolgálatokra, főosztályokra és osztályokra tagozódik.

A büntetés-végrehajtási szervezet jogállása

A bv. szervezet a külön törvényben meghatározott szabadság-elvonással járó büntetéseket, intézkedéseket, büntetőeljárási kényszerintézkedéseket, a szabálysértési elzárást, a szabadságvesztésből szabadultak utógondozásával, az utógondozás keretében végzett börtönpártfogolási tevékenységgel és a feltételes szabadságra bocsátással összefüggésben elrendelt pártfogó felügyelői vélemény elkészítésével, valamint a feltételes szabadság tartamára törvény alapján fennálló vagy elrendelt pártfogó felügyelettel kapcsolatos pártfogó felügyelői feladatokat végrehajtó állami, fegyveres, rendvédelmi szerv.

A bv. szervezet a feladatainak törvényes ellátásával járul hozzá a közrend és a közbiztonság erősítéséhez.

A bv. szervezet részére feladatot törvény határozhat meg.

A szolgálati jogviszony jellege

A rendvédelmi szerv a hivatásos állomány tagjának kötelmeihez igazodó, azok teljesítéséhez szükséges feltételeket, valamint a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló 2015. évi XLII. törvényben (a továbbiakban: HSZT) meghatározott díjazást, juttatásokat és kedvezményeket biztosítja. A hivatásos állomány tagja a szolgálati viszony létesítésekor vállalja, hogy a HSZT-ben meghatározott feltételekkel a rendvédelmi szerv bármely egységénél, illetőleg más szervnél történő szolgálatteljesítést. A

szolgálatteljesítési hely meghatározásakor a hivatásos állomány tagjának méltányolható érdekeit lehetőség szerint figyelembe kell venni.

A szolgálati viszony az állam nevében eljáró rendvédelmi szerv és a hivatásos állomány tagja között létrejött különleges közszolgálati jogviszony, amelyben mindkét felet a sajátos szolgálati körülményeknek megfelelő, a szolgálati viszonyra vonatkozó szabályban és más jogszabályban meghatározott kötelezettségek terhelik és jogosultságok illetik meg.

A hivatásos állomány tagja a szolgálati viszonyból fakadó kötelmeit – a rendvédelmi szerv rendeltetés szerinti feladatainak megvalósítása érdekében – önkéntes vállalás alapján, élethivatásként, szigorú függelmi rendben, akár életének és testi épségének kockáztatásával és egyes alapjogai korlátozásának elfogadásával teljesíti.

Szolgálati jogviszony létesítése

A HSZT vonatkozó rendelkezései alapján szolgálati viszony azzal az önként jelentkező, cselekvőképes, állandó belföldi lakóhellyel rendelkező magyar állampolgárral létesíthető:

- 1) aki a tizennyolcadik életévét betöltötte, és életkora – az e törvényben meghatározott kivételekkel – a hivatásos szolgálat rá irányadó felső korhatáránál legalább tíz évvel kevesebb,
- 2) aki rendelkezik a tervezett szolgálati beosztás besorolási osztálya szerint meghatározott iskolai végzettséggel és szolgálati viszonyra vonatkozó szabályban a szolgálati viszony létesítésének feltételeként meghatározott szakképzettséggel,
- 3) aki a hivatásos szolgálatra és a tervezett szolgálati beosztására egészségi, pszichikai és fizikai szempontból alkalmas,
- 4) akinek életvitele nem kifogásolható, és aki írásban tudomásul veszi, hogy azt a szolgálati viszony létesítését megelőző, valamint a szolgálati viszony fennállása alatt ellenőrizhetik,
- 5) aki elfogadja egyes alapvető jogainak e törvény szerinti korlátozását,
- 6) aki tudomásul veszi, hogy szolgálati viszonyának fennállása alatt szolgálata törvényes ellátását tudta és beleegyezése nélkül – a törvényben meghatározott esetekben és módon – a belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési feladatokat ellátó szerv a Rendőrségről szóló törvény szerinti megbízhatósági vizsgálattal ellenőrizheti,
- 7) aki tudomásul veszi és elfogadja a hivatásos szolgálattal járó, szolgálati viszonyra vonatkozó szabályokban meghatározott kötelezettségeket és elvárásokat, valamint

- 8) akinél nem állnak fenn a szolgálati viszony létesítését kizáró körülmények.

A szolgálati beosztásba besorolás

A hivatásos állományba történő kinevezéssel, a szolgálati beosztásba való kinevezéssel, a szolgálati beosztás módosításával, a magasabb szolgálati beosztásba helyezéssel, az alacsonyabb beosztásba helyezéssel és a vezetői kinevezéssel egy időben a hivatásos állomány tagját az adott szolgálati beosztás besorolási osztálya és besorolási kategóriája szerint, az elért fizetési fokozata alapján kell besorolni, egyidejűleg a besorolás alapján viselhető rendfokozatát megállapítani.

A szolgálati beosztások

- vezetői
- tiszti vagy
- tiszthelyettesi

besorolási osztályba tartoznak.

Besorolási osztályok	Besorolási kategóriák
Vezetői	Kiemelt/Közép/Beosztott
Tiszti	A, B, C, D, E
Tiszthelyettesi	A, B, C, D, E

A hivatásos állomány illetménye

A hivatásos állomány tagja szolgálati viszonya alapján alapilletményből, az egyéb pótlékokból és teljesítményjuttatásból álló illetményre jogosult.

Alapilletmény részei

- beosztási illetmény,
- szolgálati időpótlék,
- hivatásos pótlék.

Beosztási illetmény

A beosztási illetmény a hivatásos állomány tagjának besorolása alapján megállapított fizetési fokozathoz tartozó HSZT mellékletében található rendfokozathoz megállapított illetményszorzó és a rendvédelmi illetményalap szorzata.

Szolgálati időpótlék

A szolgálati időpótlék a hivatásos állomány tagját a szolgálati viszonyban eltöltött tizedik évtől kezdődően megillető, a szolgálatban eltöltött további ötévenként növekvő mértékű, a rendvédelmi illetményalap meghatározott százalékában megállapított illetményelem.

A szolgálati időpótlékra való jogosultságot hivatásos szolgálati idő figyelembevételével kell megállapítani.

Hivatásos pótlék

Hivatásos pótlék a hivatásos állomány esküjében vállalt többletkötelezettségek és a szolgálati beosztással járó többlet-igénybevétel és -terhelés ellentételezését szolgálja. Mértékét a miniszter a rendvédelmi illetményalap 50-1070%-a közötti értékben állapítja meg.

Egyéb pótlékok

- idegen nyelvtudási pótlék,
- a szolgálatteljesítés helyétől, idejétől és körülményeitől függő pótlék,
- az egészségügyi tevékenységet végzők pótléka.

Teljesítményjuttatás

A hivatásos állomány tagja az előző évi egyéni teljesítményértékelésének eredményétől függően, a szervezeti egység számára a szervezeti teljesítményértékelés eredménye alapján a személyi juttatás előirányzatán belül biztosított költségvetési keret terhére évente két alkalommal, április és szeptember hónapban, egyenlő mértékű teljesítményjuttatásban részesíthető.

A teljesítményjuttatás tárgyévra meghatározott mértéke nem haladhatja meg a hivatásos állomány tagja alapilletményének háromszorosát.

A hivatásos állomány előmenetele

A hivatásos állomány tagjának a hivatásos pályán belátható, tervszerű előmeneteli lehetőséget kell biztosítani a besorolási kategórián belüli fizetési fokozatban és rendfokozatban, továbbá a magasabb szolgálati beosztás eléréséhez.

Az előmenetel általános feltételei:

- 1) az előírt képzési és továbbképzési kötelezettség teljesítése,
- 2) a jogszabályban meghatározott, elvárt teljesítményszint,
- 3) az egészségi, pszichikai és fizikai alkalmasság,
- 4) az előírt fizetési várakozási idő kitöltése,
- 5) a magasabb szolgálati beosztás ellátásához szükséges gyakorlati tapasztalat, valamint készségek és kompetenciák,
- 6) a pályázat útján betölthető szolgálati beosztás esetén pályázat benyújtása.

Fizetési fokozatba történő előresorolás feltételei:

- 1) a fizetési várakozási idő eltelt,
- 2) továbbképzési kötelezettség teljesítése,
- 3) legalább megfelelő teljesítményszintű teljesítményértékelés,
- 4) magasabb rendfokozathoz rendelt fizetési fokozat esetén kötelező a rendfokozati vizsga, amennyiben a rendfokozati vizsga teljesítésének kötelezettsége alól nem mentesül.

A hivatásos állomány teljesítményértékelése és minősítése

A hivatásos állomány tagjának szolgálatellátását, magatartását és a vele szemben támasztott követelményeknek való megfelelését évente egy alkalommal értékelni kell, továbbá év közben is teljesítményértékelést kell végezni, ha a hivatásos állomány tagjának szolgálati beosztása év közben megváltozik, vagy szolgálatra alkalmatlansága merült fel.

A tárgyévot lezáró egyéni teljesítményértékelés – az értékelt képességeinek és szolgálatteljesítéssel összefüggő személyes tulajdonságainak értékelését, valamint a szolgálati beosztás ellátására való alkalmasságára, további fejleszthetőségére és előmenetelre vonatkozó következtetést is tartalmazó – szöveges indoklással kiegészítve adja az értékelt tárgyévra szóló minősítést.

Az értékelő vezető a minősítésben:

- 1) kezdeményezheti az értékeltnek a vezetői és utánpótlási adatbankba való felvételére vagy az abból való törlésére irányuló eljárást,
- 2) kezdeményezheti a szolgálati viszony módosítását,
- 3) megállapíthatja a szolgálati beosztás ellátására való alkalmatlanságot,
- 4) megállapíthatja a hivatásos szolgálatra való alkalmatlanságot, vagy
- 5) jogszabályban meghatározott egyéb intézkedéseket javasolhat.

A minősítést az állományilletékes parancsnok hagyja jóvá.

A minősítést ismertetni kell a hivatásos állomány tagjával, aki arra írásban észrevételt tehet, és az ismertetés megtörténtét aláírásával igazolja.

A minősítés megállapításai ellen, a teljesítményértékelés egyes elemeire is kiterjedően, a hivatásos állomány tagja szolgálati panasszal élhet. A minősítéssel szemben benyújtott szolgálati panasz a minősítésen alapuló munkáltatói döntés meghozatalára halasztó hatállyal bír.

Egyenruha

Egyenruha fogalma

Az egyenruha a rendvédelmi szervnél rendszeresített, miniszteri rendeletben meghatározott egységes öltözet, valamint annak cikkei és tartozékai.

A hivatásos állomány tagja szolgálati feladatait az öltözködési szabályzatban előírtaknak megfelelően, a rendvédelmi szervnél rendszeresített egyenruhában vagy polgári ruhában látja el. Az egyenruha viselésére a rendvédelmi szerv hivatásos állományának tagjai, valamint a HSZT-ben meghatározott feltételekkel a rendvédelmi szerv hivatásos állományából nyugállományba helyezett szolgálati nyugdíjasa jogosult.

A szolgálati beosztáshoz rendelt ruhanormát az állománytáblázat tartalmazza.

Ruházati normák

- 1) vezetői norma,

- 2) egyenruhás,
- 3) vegyes ruhás,
- 4) polgári ruhás.

Szolgálati igazolvány és jelvény

Szolgálati igazolvány

A hivatásos állomány tagját el kell látni a rendvédelmi szervhez tartozást és a szolgálati jogosultságokat igazoló szolgálati igazolvánnyal és szolgálati jelvénnel.

A szolgálati igazolvány igazolhatja:

1. a hivatásos állományba tartozást
2. a fegyverviselési jogosultságot
3. az intézkedési jogosultságot

A szolgálati igazolvány tartalma:

1. a hivatásos állományú tag arcképe
2. a hivatásos állományú tag nevét
3. a hivatásos állományú tag rendfokozatát
4. a hivatásos állományú tag társadalombiztosítási azonosító (TAJ) jelét
5. a hivatásos állományú tag aláírását

továbbá:

1. a rendvédelmi szerv megjelölését
2. az igazolvány azonosító számát.

Szolgálati jelvény

A szolgálati jelvény a rendvédelmi szervnél rendszeresített, azonosító számmal ellátott jelvény, amely a hivatásos állomány tagjának szolgálati, hatósági intézkedésre való jogosultságát igazolja az egyenruhán viselve vagy a szolgálati igazolvánnyal együttesen felmutatva.

Elöljáró, alárendelt, feljebbvaló

A személyi állomány meghatározott beosztásának meghatározott feltételekhez kötött olyan hivatali kategória, amely meghatározza a személyi állomány tagjának a bv. szervezetben betöltött helyét, ellátandó szolgálati feladatainak körét, előljárói vagy alárendeltségi viszonyát.

Elöljáró:

A büntetés-végrehajtási szervezet Szolgálati Szabályzatáról szóló 33/2024. BM rendelet (továbbiakban Szolgálati Szabályzat) 2. § (1) bekezdése b) pontja alapján a szolgálati tevékenység során: „előjárónak minősül a személyi állomány azon tagja, akinek szolgálati vagy munkaköri beosztás, külön parancs, megbízás vagy vezetői rendelkezés, utasítás alapján joga és kötelezettsége – akár ideiglenes jelleggel is – alárendelt szervezeti egység és személyi állomány tevékenységének az irányítása.”

Alárendelt

A Szolgálati Szabályzat 2. § (1) bekezdés alapján a szolgálati tevékenység során: „alárendeltnek minősül a személyi állomány azon tagja, aki – szolgálati helyére tekintet nélkül – valamely előljáró irányítása alá a szolgálati vagy munkaköri beosztás, külön parancs, megbízás vagy vezetői rendelkezés, utasítás alapján – akár ideiglenes jelleggel is – tartozik,”

Rangidős

A hivatásos állomány több együtt tartózkodó tagja közül a legmagasabb beosztású a rangidős. Azonos beosztás esetén a rangidős a hivatásos szolgálati jogviszonyban álló. Több hivatásos szolgálati jogviszonyban álló esetén a magasabb rendfokozatú. Ha a több hivatásos szolgálati jogviszonyban álló esetén a beosztások és a rendfokozatok is egyeznek, akkor az, aki régebben viseli az adott rendfokozatot. Amennyiben a több hivatásos szolgálati jogviszonyban álló esetén beosztások és a rendfokozatok is egyeznek és a rendfokozatot is azonos ideje viselik, abban az esetben az idősebb.

A parancs

A parancs fogalma:

A parancs meghatározott tevékenység, vagy feladat végrehajtására adott egyedi utasítás.

A parancsadás formái:

- szóban (közvetlen-személyesen, közvetett-távbeszélőn, hírtechnikai eszközön),
- írásban (fax, futár),
- jelzéssel (hangjelzés, jelzőrakéta).

A parancsokat a szolgálati út betartásával kell kiadni, ugyanígy kell előterjeszteni a kérelmeket is.

Az alárendelt a parancs tudomásulvételét és megértését „értettem” szóval jelenti. Indokolt esetben az előljáró köteles meggyőződni arról, hogy az alárendelt pontosan megértette-e a parancsot.

A parancsot HSZT 103. §-ában foglaltak megtartásával, ellentmondás és feltétel nélkül, szakszerűen, kellő időben, pontosan kell végrehajtani. A parancs teljesítését a parancsot adó előljárónak jelenteni kell.

A hivatásos állomány tagja szolgálatteljesítése során köteles végrehajtani a szolgálati előljáró parancsát, a felettes rendelkezését, kivéve, ha azzal bűncselekményt valósítana meg.

Az előző mondatban foglalt kivétellel a hivatásos állomány tagja a jogszabálysértő parancs, rendelkezés végrehajtását nem tagadhatja meg. Ha azonban annak jogellenessége felismerhető számára, arra haladéktalanul köteles a szolgálati előljáró figyelmét felhívni. Ha a szolgálati előljáró a parancsát, vagy a felettes a rendelkezését ennek ellenére fenntartja, azt kérelemre írásba kell foglalnia. A jogszabálysértő parancs, rendelkezés végrehajtásáért kizárólag az azt kiadó felel.

Szolgálati út

A szolgálati út a szolgálati ügyintézésnek azon módja, ahogy a parancsok, utasítások, feladatok, szolgálati ügyiratok az előljárótól az alárendelthez vagy a jelentések, kérelmek és parancsnok az alárendelttől az alá-fölérendeltségi viszonynak megfelelő, egymásra épülő rendben az intézkedésre jogosult előljáróhoz jutnak.

A szolgálati út betartása csak jogszabályban meghatározott, halaszthatatlan esetekben – a feltételek fennállásáig – mellőzhető.

Szolgálati érintkezés szabályai

A szolgálati érintkezés alkalmával a hivatásos szolgálati jogviszonyban álló személyi állomány tagjait a vezetéknévükön és rendfokozatuk megnevezésével vagy a rendfokozatuk megnevezésével az „úr”, illetve az „asszony” vagy „kisasszony” szóval kell megszólítani. A hivatásos állomány azon tagja, akit előljárója vagy feljebbvalója megszólít, „parancs” szóval jelentkezik.

Titoktartási kötelezettség

A bv. szervezet személyi állományának tagja a minősített adatot, valamint a tudomására jutott magántitkot köteles megtartani. A titoktartási kötelezettség alól jogszabály, valamint jogszabály felhatalmazása alapján, az abban megjelölt személy felmentést adhat.

Adatvédelemi alapelvek

Az adatvédelem célja biztosítani a bv. szervezet tevékenysége során a személyes adatok védelméhez fűződő alkotmányos alapjogon alapuló információs önrendelkezési jog érvényesülését, továbbá a bv. által kezelt személyes adatok jogosulatlan felhasználásának megakadályozását.

A bv. szervek szervezeti egységei és személyi állományának tagjai szolgálati feladataik ellátása körében személyes adatot csak a vonatkozó jogszabályok és belső normák előírásainak figyelembevételével, a következő alapelvek tiszteletben tartásával kezelhetnek úgy, hogy a jogszerű és célhoz kötött adatkezelés, annak minden szakaszában biztosítható és bizonyítható legyen. Tekintettel arra, hogy az adatfeldolgozó tevékenységéért az adatkezelő felelős, az alapelvek megfelelően vonatkoznak a bv. szervek megbízásából adatfeldolgozói tevékenységet végző természetes vagy jogi személyekre, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetekre, amit az adatfeldolgozóval kötött írásbeli szerződésben kifejezésre kell juttatni.

Felelősség elve

A bv. személyi állományának tagja fegyelmi, kártérítési, szabálysértési, illetve büntetőjogi felelősséggel tartozik a feladat- és hatáskörének gyakorlása során tudomására jutott személyes adatok jogszerű kezeléséért, az adatbiztonsági követelmények megtartásáért, különösen a bv. szervek nyilvántartásaihoz rendelkezésére álló hozzáférési jogosultságok rendeltetésszerű gyakorlásáért.

Célhoz kötöttség elve

Személyes adat kezelésére csak a bv. szervek jogszabályban meghatározott feladat- és hatáskörének gyakorlásához szükséges célból, jog gyakorlása vagy kötelezettség teljesítése érdekében van lehetőség. Törvényben elrendelt adatkezelés esetén kizárólag a felhatalmazást adó törvényben meghatározott célból kezelhető személyes adat. Az adatkezelésnek minden esetben és az eljárás minden szakaszában meg kell felelnie a célhoz kötöttség elvének. A bv. szervek által kezelt vagy a hatáskörének gyakorlásához más adatkezelő által rendelkezésre bocsátott személyes adatok magáncélra történő felhasználása jogszabályellenes, ezért nem megengedett.

Informatikai biztonságpolitika

Az informatikai biztonságpolitika célja, hogy a bv. szerv szervezeti egységei részére egységes és általános értelmezést adjon az elektronikus információs rendszerekben kezelt adatok bizalmassága, hitelessége, sértetlensége, rendelkezésre állása és funkcionalitása biztosítása érdekében követendő irányelvekre. Az irányelvek figyelembevételével meghatározható az elektronikus információs rendszerek biztonsági osztályba sorolása; kidolgozhatóak a konkrét, rendszer szintű informatikai biztonsági szabályozások, amelyek az elektronikus információs rendszerek teljes életciklusában meghatározzák a szabványos biztonsági funkciók tervezéséhez, megvalósításához, üzemeltetéséhez és megszüntetéséhez a szükséges alapelveket és követelményeket.

Az információ-biztonság kialakítása során alkalmazandó alapelvek:

- a törvényesség biztosítása,
- megfelelés a nemzeti és nemzetközi szabványok, ajánlások, módszerek előírásainak,
- a védelmi intézkedéseknek a kockázatokkal arányosan történő meghatározása,
- a védelmi intézkedések költséghatékony kialakítása,
- a megelőzés szemléletű biztonság kialakítása,
- a biztonságtudatosság fokozása.

Szolgálati időrendszer

A hivatásos állomány tagja szolgálati beosztásától függően a rendvédelmi szerv szervezeti egységének jogszabályban meghatározott feladatai folyamatos ellátása érdekében

- 1) hivatali,
- 2) rugalmas,
- 3) folyamatos,
- 4) váltásos,
- 5) vezényléses, vagy
- 6) kombinált

szolgálati időrendszerben teljesíti szolgálatát.

Hivatali szolgálati időrendszer azokban a szolgálati beosztásokban alkalmazható, ahol a szolgálati feladatok csak a nappali időszak meghatározott részében igénylik a szolgálat ellátását.

Rugalmas szolgálati időrendszer azokban a szolgálati beosztásokban alkalmazható, ahol a szolgálati beosztással járó feladatok nem kötődnek kizárólag a hivatali szolgálati időrendszerben meghatározott időszakhoz, illetve amelyeknél a napi szolgálatteljesítés időtartama előre nem meghatározható és hullámzó jellegű.

Folyamatos szolgálati időrendszer azokban a szolgálati beosztásokban alkalmazható, ahol a megszakítás nélküli működést igénylő feladatok ellátása fokozott figyelmet igényel, és a munkaterhelés viszonylag állandó, egyenletes.

Váltásos szolgálati időrendszer a folyamatos szolgálatteljesítést igénylő, folyamatos beavatkozási vagy intézkedési feladatok ellátására rendszeresített, továbbá a részben vagy egészben készenléti jellegű szolgálati beosztásokban alkalmazható.

Vezényléses szolgálati időrendszer azokban a szolgálati beosztásokban alkalmazható, amelyeket olyan feladatokra rendszeresítettek, ahol a szolgálatteljesítési feladat ellátása időszakonként eltérő létszámot igényelhet, továbbá ahol a szolgálati feladatok rendes

szolgálatelljesítés keretében történő ellátása előreláthatóan a hét bármely napján, annak bármely időpontjában szükségessé válhat.

Kombinált szolgálati időrendszer a váltásos, vezényléses és a hivatali szolgálati időrendszer kombinációjának függvényében alakul. A szolgálati időrendszer váltását a szolgálatelljesítési napot követő szabadidő letelte után lehet végrehajtani.

A hivatásos állomány tagjának szolgálatelljesítési időrendszerét az állományilletékes parancsnok határozza meg.

Együttműködés

A bv. szervezet a jogszabályok keretei között együttműködik a fogvatartás körülményeinek a figyelemmel kísérésére, a szabadulás után a társadalomba való beilleszkedés elősegítésére, a karitatív tevékenység végzésére, továbbá az egyéb büntetés-végrehajtási feladatok segítésére alakult börtönmissziókkal és egyesületekkel, az ilyen tevékenységet ellátó vallási közösségekkel, alapítványokkal, oktatási intézményekkel és személyekkel. Ha az ilyen szervezetek vagy személy a bv. szervezet rendjére és biztonságára vonatkozó jogszabályokat, vagy a bv. szervezettel kötött megállapodásban foglaltakat megszegik, a BVOP vagy a bv. intézet az együttműködést megszüntetheti.

A bv. szervezet a közrend és a közbiztonság, az élet- és vagyonbiztonság súlyos sérelme vagy annak közvetlen veszélye esetén, az intézkedésre jogosult rendvédelmi szerv kérésére – a büntetés-végrehajtás biztonságának veszélyeztetése nélkül – segítséget nyújt a közrendvédelmi feladatok ellátásához. A segítség nyújtására kizárólag a bv. szervezet és az intézkedésre jogosult szerv közötti megállapodás alapján, az abban foglaltak szerint kerülhet sor.

II. Szakmai szolgálati ismeretek

II/1. BV. jogi ismeretek

A büntetés-végrehajtás garanciarendszere

A büntetés-végrehajtás külső ellenőrzését, felügyeletét az alapvető jogok biztosa (ombudsman) és a különböző kapcsolódó nemzetközi és hazai civil szervezetek látják el. A végrehajtás ezen többféle külső kontrollja különböző formában intézményesül, és ennek megfelelően különféle jogforrásokra is alapozódik. A büntetés-végrehajtási bíró (a továbbiakban: bv. bíró) kettős funkciót tölt be: adminisztratív, valamint igazságszolgáltatási feladatot. Hazánkban a fogvatartotti panasz és részben a végrehajtást érintő fontos döntések felülvizsgálata a bv. bíró, illetve bíróság hatáskörébe tartozik.

A büntetés-végrehajtási bíró feladatai

A bv. bírónak a szabadságvesztés büntetés végrehajtásával kapcsolatosan a következő hatáskörei érvényesülnek.

Fenyítés elleni felülvizsgálati kérelem

A bv. intézet által kiszabott magánelzárás elleni fellebbezés halasztó hatályú. A bv. bíró a fellebbezést a hozzá érkezésétől számított 5 napon belül bírálja el. A bv. bíró az elítéltet köteles meghallgatni, mielőtt a bv. intézet fegyelmi határozata elleni fellebbezését elbírálja. Végzést hoz, amely ellen fellebbezni lehet a megyei bíróság II. fokú tanácsához, ennek azonban már nincs halasztó hatálya.

Feltételes szabadságra bocsátás

A szabadságvesztésre ítélt feltételes szabadságra bocsátható, ha

1. a határozott ideig tartó szabadságvesztésnek a bíróság által meghatározott részét vagy az életfogytig tartó szabadságvesztésnek a bíróság által meghatározott tartamát letöltötte, és
2. alaposan feltehető, hogy a büntetés célja további szabadságelvonás nélkül is elérhető.

A 2. pontban meghatározott feltétel szempontjából a büntetés-végrehajtási bíró különösen

- az elítélt által elkövetett bűncselekményt, a kiszabott büntetés tartamát és a büntetésből még végrehajtásra váró részt,
- az elítélt büntetés végrehajtása alatt tanúsított magatartását,
- az elítéltnak a bűncselekménnyel okozott hátrány jóvátételét eredményező vagy azt célzó magatartását,
- az elítélt törvényszéki életmód folytatására vonatkozó készségét vizsgálja.

Feltételes szabadság megszüntetése

Ha a magatartási szabályok súlyos megszegése miatt a feltételes szabadság megszüntetésének lehet helye, az ügyészség az elítélt lakcíme, illetve tényleges tartózkodási helye szerint illetékes büntetés-végrehajtási bírónak indítványt tesz.

Ha az elítélt elfogása előtt a hatóság elől elrejtőzött, vagy a még végrehajtásra váró szabadságvesztés tartamára tekintettel, avagy egyéb okból alaposan feltehető, hogy szökésével vagy elrejtőzésével a büntetés végrehajtása alól kivonná magát, illetve alaposan tartani kell attól, hogy szabadságvesztéssel büntetendő újabb bűncselekményt követne el, az ügyészség, az indítvány benyújtása után a büntetés-végrehajtási bíró elrendelheti a szabadságvesztés ideiglenes fogamatba vételét.

A határozatban a szabadságvesztés ideiglenes fogamatba vételének az időtartamáról is rendelkezni kell, amely a feltételes szabadságra bocsátás megszüntetése esetén még letöltendő szabadságvesztés tartamáig terjedhet, de nem haladhatja meg a harminc napot. A határozat a fellebbezésre tekintet nélkül végrehajtható.

Az elítélt sajtó útján történő nyilatkozat tétele, illetve közzététele

Az elítélt állampolgári joga, hogy véleményét – ellenőrzés mellett – olyan formában nyilváníthatja ki, amely nem zavarja a bv. intézet rendjét és biztonságát. A vélemény nyilvánosságra hozatala – a nemzetbiztonság védelme, minősített adat közlésének megakadályozása, illetve bűncselekmény közvetlen veszélyének fennállása esetén, annak megakadályozása, valamint a bv. intézet rendje és biztonsága érdekében – korlátozható. Így tehát jogosult írott és elektronikus sajtóban nyilatkozni. Ha a nyilatkozattételét megtagadó határozat születik, akkor ellene az elítélt fellebbezhet. A bv. bíró az irat hozzáérkezésétől számított 5 napon belül dönt (csak iratok alapján). A végzés ellen fellebbezési lehetőség nincs, viszont ha engedték a nyilatkozattételt, de a közzétételt megtagadják, akkor ugyanez az eljárás az irányadó.

Közérdekű munka átváltoztatása szabadságvesztésre

Amennyiben az elítéltnak közérdekű munkát szabtak ki, és ezt a munkát nem vagy nem megfelelően végzi, lehetőség van annak átváltoztatására szabadságvesztés büntetésére. Ilyenkor a pártfogó felügyelő jelentése alapján az ügyész indítványt tesz a bv. bírónak a közérdekű munka átváltoztatása iránt. Ha az átváltoztatásra nincs ok a bv. bíró más munkahelyet jelölhet ki. Átváltoztatás esetén végzéssel dönt, amely elleni fellebbezés halasztó hatályú.

A pártfogó felügyelő jelentést készít, ha

1. az elítélt a közérdekű munka elvégzését megtagadja,
2. az elítélt a foglalkoztathatósági vizsgálaton nem jelenik meg és távolmaradását nem igazolja,
3. a munkahely értesítése alapján vagy az ellenőrzések során megállapítja, hogy az elítélt önhibájára visszavezethető okból
4. a közérdekű munka megkezdésére megjelölt időpontban nem jelent meg,
5. a munkavégzési kötelezettségének az arra való felhívás ellenére nem tett eleget,
6. a munkafegyelmet súlyosan sértő magatartást tanúsított,
7. az elítélt a közérdekű munkát az elítélt önhibájából 2 éven belül nem végzi el, illetve
8. abban az esetben, ha a közérdekű munka a munkahely kijelölését megelőzően is átváltoztatható szabadságvesztésre és az az elítélt felróható magatartására .

Pártfogó felügyelettel kapcsolatos eljárás

A feltételes szabadság tartamára, de minimum 1 évre az elítélt pártfogó felügyelet alá helyezhető. Ha a feltételes szabadságra bocsátott elítélt visszaeső, kötelező pártfogó felügyelet elrendelése. Ennek kijelölésében és elrendelésében is a bv. bíró az illetékes.

A büntetés-végrehajtás törvényességi felügyeletét ellátó ügyész

Az ügyészségek által gyakorolt törvényességi felügyelet célja, a büntetőjogi határozatok törvényes végrehajtásának elősegítése, a törvénysértések megelőzése. Felügyeleti jogkörében az ügyész a végrehajtás bármely szakaszában vizsgálatot tarthat, illetve az ellenőrzött szervet vizsgálat tartására kérheti fel. A végrehajtásra illetékes szervek vezetőitől iratok és adatok rendelkezésre bocsátását, illetőleg megküldését kérheti. Általános érvényű rendelkezés

(intézkedés, utasítás stb.) kiadását, módosítását, vagy hatályon kívül helyezését kezdeményezheti a végrehajtási szerveknél.

Az ügyész bármely időpontban tarthat ellenőrzést a fogvatartás körülményeinek törvényessége tárgyában, megtekintheti a fogvatartási iratokat, a fogvatartás körülményeit és rendjét szabályozó utasításokat.

Egyéb ellenőrzés típusai

Az alapvető jogok biztosa (ombudsman) és a különböző kapcsolódó nemzetközi és hazai civil szervezetek biztosítják a fogvatartottak jogai és jogosultságai érvényesítésének külső kontrollját. A nemzetközi ellenőrzés kapcsán mindenekelőtt az Emberi Jogok Európai Bíróságához benyújtható egyéni jogorvoslatnak van jelentősége a belső állami jogi út kimerítése után. E bíróságnak az egyedi ügyekben adott jogértelmezései az Európai Emberi Jogi Egyezményt aláírt államokra nézve kötelező érvényűek, így az e bíróság által hozott döntések a bv. szervezet tevékenységében is meghatározó szerepet töltenek be. Az egyezmény rendelkezéseinek megtartását a Kínzás Elleni Európai Bizottság (CPT) ellenőrzi és a látogatás befejezését követően jelentést készít az érintett országok kormányainak.

A nemi élet szabadsága és a nemi erkölcs elleni bűncselekményt elkövetők visszaesési valószínűségének csökkentése

Amennyiben a nemi élet szabadsága és a nemi erkölcs elleni bűncselekményt elkövetők (továbbiakban: szexuális bűnelkövetők) a bűncselekményt tizennyolcadik életévét be nem töltött sértett sérelmére követte el, vagy a tizennyolcadik életévét be nem töltött sértett ellen elkövetett személy elleni erőszakos bűncselekmény elkövetési körülményeiből a szexuális motívum a kockázatértékelési vizsgálat alapján kimutatható.

Az elítélt befogadását követően fel kell mérni, hogy fennáll-e a veszélye annak, hogy szabadon bocsátását követően hasonló bűncselekményt fog elkövetni. Ha ennek a lehetősége fennáll, akkor az elítélt részére az állapotára és a kezelés jellegére vonatkozó tájékoztatás mellett – kizárólag önkéntes részvétel alapján – fel kell ajánlani megfelelő, a visszaesés valószínűségét csökkentő pszichoterápián vagy más foglalkozáson való részvételt.

Amennyiben a bűncselekményt tizennyolcadik életévét betöltött sértett sérelmére követte el, és hasonló bűncselekmény szabadulását követően történő elkövetésének kockázata megállapítható, akkor részére is fel kell ajánlani megfelelő, a visszaesés valószínűségét csökkentő pszichoterápián vagy más foglalkozáson való részvételt.

A befogadást végző bv. intézet nyilvántartási szakterülete a befogadást követő 8 napon belül írásban tájékoztatja a bv. intézet pszichológusát, amennyiben a befogadott fogvatartott esetében fennállnak a kezelésben való részvétel törvényi feltételei.

A kezelési programban való részvétel törvényi feltételeinek fennállását az időközben jogerőre emelkedett ítéletek, valamint a felülvizsgálatot követően érkező ítéletek vonatkozásában is vizsgálni kell.

Annak az elítéltnak, akinek a kockázatértékelése alapján fennáll a veszélye annak, hogy szabadon bocsátását követően hasonló bűncselekményt fog elkövetni, a kezelési programokon való részvételt fel kell ajánlani. A tájékoztatást követően annak a felnőtt korú, férfi, szexuális bűnelkövető, jogerősen elítéltnak, akinek sértettje nem töltötte be a 18. életévét, fel kell ajánlani a szexuális bűnelkövetők intenzív kezelési programjában való részvétel lehetőségét, melynek elfogadásáról vagy elutasításáról az elítéltet írásban nyilatkoztatni kell. A felajánlott intenzív programon való részvétel feltétele, hogy – szükség esetén – vállalja átszállítását az országos parancsnok által kijelölt bv. intézetbe, továbbá vállalja elhelyezését az erre a célra kialakított speciális részlegen. A fogvatartott a korábbi nyilatkozatait írásban bármikor visszavonhatja, valamint újból nyilatkozhat.

Annak a fogvatartottnak aki az intenzív programba történő bevonását nem kéri, vagy a Részlegre helyezés feltételei esetében nem állnak fenn, 10 alkalmas foglalkozássorozaton való részvétel lehetőségét kell felajánlani és biztosítani.

Az intenzív program időtartama minimum 8, maximum 10 hónap, a speciális részlegen való elhelyezés ennek figyelembevételével ütemezhető. Az intenzív programot a KKMI klinikai szakpszichológusa vezeti.

Az intenzív programba történő bevonásról az intenzív program végrehajtására kijelölt bv. intézet Befogadási és Fogvatartási Bizottsága dönt.

A program befejezését vagy félbeszakítását követően törekedni kell az elítélt védett részlegen történő elhelyezésére, melyről klinikai szakpszichológussal minden esetben egyeztetni szükséges.

Az elítélti jogok gyakorlása és a jogérvényesítés eszközei

Állampolgári és bv. jog legtöbbje csak személyesen gyakorolhatóak. Az általános jogérvényesítés eszközei: kérelem, panasz, kereset és fellebbezés.

Kérelem: a fogvatartott büntetés-végrehajtási ügyben vagy a fogva tartással összefüggésben kérelmet nyújthat be, a bv. által rendszeresített formanyomtatványon. A kérelmet ahhoz kell benyújtani, akihez a munkaköri feladataiból adódóan tartozik - az ügyintézésre jogosult tagjához, aki lehet a reintegrációs tiszt, az illetékes szervezeti egység vezetője, vagy a parancsnok.

A kérelem ügyintézési ideje 30 nap, mely további 30 nappal meghosszabbítható. Az ügy jellegétől függően soron kívüli ügyintézészt kell alkalmazni. A döntésről az fogvatartottat tájékoztatni kell. (ügyészi ellenőrzés alkalmával szóban is kérhet meghallgatást a bv. ügyésztől).

Panasz: A fogva tartással összefüggő és attól független jogsérelem orvoslására érvényesíthető eszköz. Ha a szabadságvesztéssel összefüggésben merül fel panasza, akkor az adott bv. intézet szervezeti egységének vezetőjéhez fordulhat. Annak döntése ellen az intézetparancsnokhoz, illetve ha az intézetparancsnok hozta a sérelmes döntést, akkor a BVOP kijelölt szervezeti egységének vezetőjéhez fordulhat. Abban az esetben, ha ez utóbbi hozta a döntést, akkor vele szemben az országos parancsnokhoz, illetve végső esetben az illetékes miniszterhez fordulhat panasszal a fogvatartott.

Továbbá panasszal fordulhat a fogvatartott a fogva tartással kapcsolatban:

- a bv. ügyészhez,
- az alapvető jogok biztosához (ombudsmanhoz),
- illetve az illetékes nemzetközi szervekhez/szervezetekhez.

Bírósági felülvizsgálat: A bírósághoz történő benyújtására olyan esetekeben van lehetőség, amelyet a jogszabály külön meghatároz. Pl.: A sérelmezett határozat megtámadása érdekében lehet benyújtani a fegyelmi jogkör gyakorlója által hozott fegyelmi ügyben a bv. bíróhoz (csak magánelzárás fenyítés ellen). Minden más esetben a bv. bíró által hozott végzés ellen a II. fokú eljárásnak van helye.

Kereset minden olyan ügyben, ami nem kapcsolódik a szabadságvesztéshez vagy kártérítési eljárás esetén a fogvatartott keresetet is benyújthat.

Reintegrációs őrizet

A reintegrációs őrizet a társadalmi visszailleszkedést elősegítő eszköz, a börtönön kívül érvényesülő intézmény, melyet a bv. bíró határozattal engedélyez.

A reintegrációs őrizet célja, hogy az elítélt úgy illeszkedjen vissza a társadalomba, hogy a mindennapi élettel együtt járó helyzetekkel együtt éljen.

A szabadulás várható időpontja előtt reintegrációs őrizetbe helyezhető az elítélt,

- I. ha gondatlan bűncselekmény elkövetése esetén legfeljebb egy év, illetve két évet meghaladó tartamú szabadságvesztés esetén legfeljebb a szabadságvesztés fele része, legfeljebb tíz hónap,
- II. ha szándékos bűncselekmény elkövetése miatt ítélték szabadságvesztésre, akkor ha
  1. első alkalommal ítélték végrehajtandó szabadságvesztés büntetésre,
  2. elkövetett bűncselekménye nem személy elleni erőszakos bűncselekmény vagy tizennyolcadik életévét be nem töltött személy sérelmére elkövetett bűncselekmény,
  3. öt évet meg nem haladó szabadságvesztést tölt.,
  4. és aki vállalja.

A reintegrációs őrizet elektronikus távfelügyeleti eszközök alkalmazás mellett biztosítható.

A reintegrációs őrizetről bv. bíró dönt a bv. intézet előterjesztése vagy az elítélt kérelme alapján.

A bv. bíró által kijelölt lakásban tartózkodhat, onnan eljárhat dolgozni, tanulni, illetve gyógykezelés céljából, az ott meghatározott időben és az ott meghatározott úti cél mellett. A bv. pártfogó felügyelő környezettanulmányt végez, amelyről jegyzőkönyvet készít. Ha az őrizet helye nem az elítélt saját tulajdonában álló ingatlan, úgy a tulajdonos előzetes, befogadó nyilatkozata szükséges.

Nem helyezhető reintegrációs őrizetbe:

- akinél további szabadságvesztést kell végrehajtani,
- akinek a folyamatban lévő ügyében letartóztatását rendelték el, azonban a szabadságvesztés idejére megszakították,

- a fogvatartása során engedélyezett reintegrációs őrizetet az elítéltnak felróható okból megszüntették,
- az 1 évet meg nem haladó tartamú szabadságvesztésből a bíróság által meghatározott végrtehajtási fokozatban legalább 3, 1 évet meghaladó tartamú szabadságvesztésből a bíróság által meghatározott végrtehajtási fokozatban legalább 6 hónapot nem töltött le,
- a megjelölt lakás az elektronikus távfelügyeleti eszköz elhelyezésére alkalmatlan,
- a bíróság vagy az idegenrendészeti hatóság a kiutasításáról rendelkezett.

A bv. szervezet az őrizetre vonatkozó szabályok megtartását a rendőrséggel együtt ellenőrzi. A reintegrációs őrizet megszüntetéséről a bv. szerv vezetőjének előterjesztése alapján a bv. bíróság határoz.

Jutalmazás

A magatartás-szabályozás alapvető módszere, a kívánt viselkedés megerősítése. Rendeltetése az, hogy ösztönözzön a végrehajtás célját szolgáló szabályok betartására.

A reintegráció fontos része a fogvatartottak jutalmazása, illetve a velük szemben alkalmazható fegyelmi fenyegetés.

A fogvatartott jutalomban részesíthető példamutató magatartásáért, munkában elért eredményéért, tanulásban tanúsított szorgalmáért, közösség érdekében végzett tevékenységéért, élet vagy jelentős anyagi érték megmentéséért, súlyos veszély elhárítása esetén.

Javaslattevő: a jutalmazás kezdeményezője, a javaslatot az informatikai rendszerben rögzíti.

Reintegrációs tiszt: javaslat/nemleges jav. továbbít; **Kijelölt vezető:** javaslattal továbbít;

Parancsnok: dönt

Megjutalmaz

dicséret;
látogatófogadás soron kívül;
telekommunikációs eszköz útján
történő kapcsolattartás soron kívül
látogatási idő meghosszabbítása.

Kihirdet

Megjutalmaz

kond. terem használata;
szem. szüks. ford. összeg
növelése

pénzjutalom;
tárgyjutalom.

Reintegrációs tisztnek
vissza kihirdetésre

Megjutalmaz

látogató int. kívüli fogadása
vh. fenyítés ny.-ból
törlése

jutalom kimaradás;
jutalom eltávozás.

Reintegrációs tisztnek

Reintegrációs tiszti hatáskör

- 1) dicséret szóban vagy írásban (nyilvántartásba is be kell jegyezni),
- 2) telekommunikációs eszköz útján történő kapcsolattartás soron kívül,
- 3) látogató soron kívüli fogadása, illetve látogatási idő hosszabbítása (alkalmanként max. 30 perc),

Reintegrációs tiszti javaslat alapján, a bv. intézet parancsnoka által kijelölt vezetői hatáskör

- a kondícionáló terem használatának díjmentes biztosítása,
- csomag vásárlása vagy fogadása soron kívül,
- személyes szükségletekre fordítható összeg növelése,
- tárgyjutalom (amelynek körét a parancsnok határozza meg),
- pénzjutalom.

Reintegrációs tiszti javaslat alapján, bv. intézet parancsnoka által kijelölt vezetői véleményel intézetparancsnoki hatáskör

- fiataalkorú esetén dicsérő oklevél,
- dicséret,
- kondicionáló terem használatának díjmentes biztosítása,
- többletszolgáltatás térítési díjának megfizetése alóli mentesítés egy hónap időtartamra,
- telefonbeszélgetés térítésmentes biztosítása harminc perc időtartamban,

- telekommunikációs eszköz útján történő kapcsolattartás soron kívül,
- csomag vásárlása vagy fogadása soron kívül,
- látogatófogadás soron kívül, a látogatási idő meghosszabbítása,
- a személyes szükségletekre fordítható összeg növelése,
- pénzjutalom,
- tárgyjutalom,
- a végrehajtott fenyítés nyilvántartásból törlése,
- látogató bv. intézeten kívüli fogadása soron kívül,
- jutalom kimaradás,
- jutalom eltávozás.

Az intézetparancsnok kizárólagosan jogosult végrehajtott fenyítés törlésére, a látogató bv. intézeten kívüli fogadására soron kívül, eltávozás, kimaradás, többletszolgáltatás térítési díjának megfizetése alóli mentesítés engedélyezésére. Jutalmazásra jogosult személyeket és az általuk adható jutalmakat az országos parancsnok intézkedésben is meghatározhat. Az elítélt jutalmazására a személyi állomány tagja tehet javaslatot.

Eltávozás

Eltávozás kizárólag akkor engedélyezhető, ha az elítélt a szabadságvesztésből a büntetés egyharmadát letöltötte, A szabadságvesztés figyelembe vett időtartamába a letartóztatásban töltött idő is beleszámít.

Az engedélyezett eltávozás beleszámít a szabadságvesztés időtartamába. Az eltávozás tartama évente az I. kategóriában legfeljebb tizenöt nap, a II. kategóriában legfeljebb tíz nap, a III. kategóriában és az átmeneti részlegen legfeljebb öt nap. Ha az elítélt fizetett szabadsággal rendelkezik, az eltávozást a fizetett szabadságba be kell számítani. Az eltávozás idejére az elítélt letétben lévő pénzéből az intézetparancsnok költőpénz kiadását engedélyezheti.

Kimaradás

A kimaradás időtartama maximum 24 óra lehet. Abban az esetben engedélyezhető, ha a szabadságvesztés büntetésből az egyharmad időtartam kitöltésre került. A bv. intézet parancsnoka ebben az intézet elhagyási formában is költőpénz kiadását engedélyezhet az elítélt részére letéti pénze terhére.

A kimaradás lehet csoportos (intézetparancsnok dönt kíséretéről) vagy egyéni, melynek elsődleges célja a családi kapcsolatok fenntartása, a szabadulás utáni munkahelyről gondoskodás, illetve a szabadulás utáni lakhatásról gondoskodás.

Nem engedélyezhető eltávozás, kimaradás, ha:

- a Bv. törvényben meghatározott időtartam még nem telt el, vagy kategória-beorolása annak lehetőségét kizárja,
- újabb büntető eljárás van folyamatban az elítélt ellen,
- az elítélt erőszakos többszörös visszaeső,
- a kockázatértékelése alapján a visszaesés kockázata vagy fogvatartási kockázata magas,
- a korábbi távolléte alatt elkövetett bűncselekmény miatt végrehajtandó szabadságvesztésre ítélték; az ítélet jogerőre emelkedésétől számított minimum 3 évig,
- a korábbi távollétéről önhibájából nem tért vissza, az intézetbe való visszaszállításától számított minimum egy évig,
- korábbi távollétéről önhibájából késve tért vissza, illetve ittasan, vagy bódult állapotban visszatérve az intézet rendjét megzavarta, a visszaérkezésétől számított 6 hónapig.

Eltávozás és kimaradás kivételesen engedélyezhető, ha fennállnak a tiltó rendelkezések, de az elítélt átmeneti csoportba került, vagy a várható szabadulása 4 hónapon belül esedékes, illetve ha a személyi/családi körülményei ezt különösen indokolják.

Eltávozásra és kimaradásra bocsátott elítéltet igazolással kell ellátni és erről az eltávozásról értesíteni kell az elítélt tartózkodási helye szerinti illetékes rendőrkapitányságot.

Fegyelemi fenyítés

A szabadságvesztés büntetés alatt fegyelemi fenyítés alkalmazható annál a fogvatartottnál, aki az intézet rendjét vétkezen megsérti, más fogvatartottat fegyelemi vétség elkövetésére szándékosan rábír, vagy más fogvatartott részére fegyelemi vétség elkövetéséhez szándékosan segítséget nyújt.

Továbbá, ha:

- megsérti a fogvatartás rendjét és biztonságát,
- megsérti a fogvatartottak kötelezettségére vonatkozó szabályok rendelkezéseit,

- megszegi az intézet házirendjét,
- nem tartja be a bv. szervezet személyi állománya tagjának, illetve a rendelkezési jogkör gyakorlójának utasításait,
- előállításakor vagy egészségi intézménybe való átszállításkor nem tartja be az előállítást elrendelő szerv, vagy egészségügyi intézmény rendjére vonatkozó szabályokat,
- megszegi a munkarendet, nem tesz eleget a munkáltató utasításainak,
- saját életét/testi épségét veszélyeztető olyan cselekményt tesz, amely egyben a fogvatartás rendjét is sérti,
- tiltott tárgyat tart magánál,
- bódító hatás elérésére alkalmas készítményt állít elő, tart, vagy használ,
- élelem átvételét vagy elfogyasztását az intézet rendjét vagy biztonságát sértő feltételhez köti.

A fenyítés célja,

1. hogy a fegyelemsértést elkövetőt és a többi fogvatartottat visszatartsa újabb fegyelemsértés elkövetésétől,
2. helyreállítsa a büntetés-végrehajtás rendjét és biztonságát,
3. továbbá, hogy a fegyelemsértést elkövetőt együttműködésre ösztönözze.

Nemcsak a befejezett, hanem a kísérleti fázisú fegyelmi vétség is büntethető. A büntetés-végrehajtási jog a következő fenyítési formákat ismeri:

- feddés (a fogvatartott szóbeli vagy írásbeli figyelmeztetése, az intézet rosszallásának kifejezése),
- személyi szükségletre fordítható összeg csökkentése, (hat hónapig terjedő időre maximum 50%-kal csökkenthető),
- magánál tartható tárgyak körének korlátozása, (legfeljebb 6 hónapig tarthat),
- bv. intézet által szervezett programokon való részvétel korlátozása, attól való eltiltása,
- többletszolgáltatások megvonása, (konditerem, hűtőszekrény, vízmelegítő),
- magánelzárás, mely a jogszabályban meghatározott mértékű kategória-besoroláshoz igazodóan.

Magánelzárás, amely:

1. IV. - V.	kategóriába sorolt elítélt estébe	25 napig	} terjedhe
2. III.	kategóriába sorolt elítélt esetén	20 napig	
3. II. - I.	kategóriába sorolt elítélt esetén	15 napig	

Amennyiben az elítélt a magánelzárás ideje alatt dolgozik a maximálisan kiszabható napok száma kategóriánként 5 nappal kevesebb.

A magánelzárás végrehajtása alatt engedélyezhető, hogy a fogvatartott dolgozzon, illetve oktatásban részt vegyen a fiatalok elítélt. Magánelzárás terhes, kisgyermekes nővel szemben nem alkalmazható.

Magánelzárás végrehajtása alatt a fogvatartott:

- kimaradásra, eltávozásra nem mehet,
- nem küldhet és nem kaphat csomagot,
- védőjével való kapcsolattartást kivéve nem telefonálhat és nem levelezhet,
- nem fogadhat látogatót (kivéve lelkes, szabadulás esetén leendő munkáltató, pártfogó, karitatív szervezet képviselője),
- személyes szükségletére nem vásárolhat,
- nem veheti igénybe a művelődési, sport-, sajtótermék lehetőségeket.

A fogvatartott a magánelzárás alatt érintkezhet a védőjével, illetve a parancsnok engedélyével és felügyelettel meglátogathatja súlyos beteg hozzátartozóját, vagy részt vehet annak temetésén.

A fenyítés kiszabásánál figyelemmel kell lenni a fegyelemsértés súlyára, a fogvatartott eddigi magatartására, a fenyítés céljára.

Amennyiben a fegyelemsértés szabálysértést is megvalósít a bv. intézet sérelmére, amelyek közé a magánindítványra üldözendő szabálysértéseket nem soroljuk, abban az esetben az elkövetett szabálysértés miatt a fegyelmi eljárás mellett a feljelentést is meg kell tenni. Az elítélt másik elítélt sérelmére elkövetett szabálysértést megvalósító fegyelemsértésekor a feljelentés megtételére lehetőséget kell biztosítani a sértett félnek.

A bv. intézet magánelzárást kiszabó határozata ellen a fogvatartott a bv. bírónál bírósági felülvizsgálatot kérhet. Ezt a határozat közlésekor azonnal be kell jelenteni és halasztó hatálya van a fenyítés megkezdésére. A bv. bíró döntése viszont már nem halasztó hatályú.

Feltételes szabadságra bocsátás

A feltételes szabadságra bocsátás egy olyan kedvezmény az elítélt számára, amellyel a szabadságvesztés büntetés végrehajtandó része csökken. Objektív feltétele a szabadságvesztés büntetés meghatározott tartamú részének kitöltése. A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) a korábbihoz képest teljesen eltérően, már nem a végrehajtási fokozathoz, hanem az elkövető előéletéhez igazítja a feltételes szabadságra bocsátás időpontját. Újdonság az időbeliség, mely a Btk. 38.§ (2) bekezdésében szerepel. (Ha a feltételes szabadság nem kizárt, időpontja a büntetés $\frac{2}{3}$, visszaesőnél $\frac{3}{4}$ részének, de legkevesebb 3 hónap kitöltését követő nap.)

Az öt évet meg nem haladó szabadságvesztés kiszabása esetén különös méltánylást érdemlő esetben a bíróság ítéletében úgy rendelkezhet, hogy az elítélt a büntetés fele részének letöltése után feltételes szabadságra bocsátható. Ez a rendelkezés nem alkalmazható, ha az elítélt többszörös visszaeső. A törvény három hónapban állapítja meg azt az időpontot, amely letelte előtt egyáltalán nem bocsátható feltételes szabadságra az elítélt.

Nem bocsátható feltételes szabadságra:

- 1) a többszörös visszaeső, ha a szabadságvesztést fegyház fokozatban kell végrehajtani,
- 2) az erőszakos többszörös visszaeső,
- 3) aki a bűncselekményt bünszervezetben követte el,
- 4) akit olyan szándékos bűncselekmény miatt ítétek szabadságvesztésre, amelyet korábbi, határozott ideig tartó, végrehajtandó szabadságvesztésre ítéltése után, a végrehajtás befejezése vagy a végrehajthatóság megszűnése előtt követett el.

Nem változott a feltételes szabadság tartama, amely azonos a büntetés még hátralévő részével, de legalább egy év. A Btk. új rendelkezésként vezeti be azt, hogy a bíróság ítéletében rendelkezhet úgy, hogy a feltételes szabadság tartamát legalább egy, legfeljebb három évvel meghosszabbíthatja.

A Btk. 40. § (1) bekezdése rendelkezik a feltételes szabadság megszüntetésének kötelező, a (2) bekezdés pedig a fakultatív eseteiről.

A Bv. tv-ben a feltételes szabadságra bocsátás feltételei a Btk. rendelkezéseihez igazodnak. Itt kerülnek rögzítésre a feltételes szabadság melletti pártfogó felügyeletre és külön magatartási szabályok alkalmazására vonatkozó rendelkezések is.

A feltételes szabadságra bocsátás esedékessége előtt 3 hónappal az intézet előterjesztést tesz a bv. bíróhoz, aki meghallgatja az elítéltet, pártfogó felügyelői vélemény beszerzését rendelheti el, majd végzéssel határoz.

A következő szempontok alapján dönt a bv. bíró:

- 1) megtartotta-e az elítélt a bv. intézet rendjére vonatkozó szabályokat,
- 2) teljesítette-e az őt terhelő kötelezettségeket,
- 3) képességeire, egészségi állapotára tekintettel megfelelően, szorgalmasan dolgozott-e,
- 4) családjával és volt/leendő munkahelyével milyen kapcsolatot tart fenn,
- 5) korábbi életviteléhez képest a magatartásában és erkölcsi szemléletében bekövetkezett-e kedvező változás,
- 6) mutat-e készséget arra, hogy a jövőben törvénytisztelő életmódot fog folytatni,
- 7) felkészült-e a szabadulásra, intézkedett-e szállása, munkahelye érdekében.

A feltételes szabadságra bocsátás nem alanyi jog, erre csak akkor kerülhet sor, ha megalapozottan szolgálja a büntetés célját!

Amennyiben a bv. bíró nem bocsátotta az elítéltet feltételesre, akkor a feltételes szabadságra bocsátás iránti kérelmet az elítélt vagy a védője is kezdeményezheti, nem kell megvárni az intézet kezdeményezését. Ez utóbbi esetben a kérelmet a bv. intézet értékelő véleményével és javaslatával együtt 30 napon belül továbbküldi a bv. bíróhoz. Ha az egy éven belül ismételt előterjesztett kérelem új körülményekre nem hivatkozik, az értékelő vélemény és javaslat mellőzhető.

Életfogytig tartó büntetést töltőnél az elutasítást követően 2 éven belül újra meg kell vizsgálni, majd ezt követően évente.

Ha a bv. bíró az elítélt feltételes szabadságra bocsátását rendelte el, de a bv. intézet a feltételes szabadságra bocsátásának esedékességének napjáig arról értesíti, hogy az elítélt súlyos fegyelmi vétséget követett el, a bv. bíró a feltételes szabadságra bocsátást újból megvizsgálja, és ennek alapján a végzését hatályon kívül helyezheti.

Feltételes szabadság megszüntetése

Kötelezően, ha az elítéltet a feltételes alatt végrehajtandó szabadságvesztésre ítélik. (Mindegy, hogy szándékos vagy gondatlan bűncselekmény miatt.)

A bv. bíró döntése alapján megszüntethető:

- ha az elítéltet egyéb (nem szabadságvesztés) büntetésre ítélik,
- ha a magatartási szabályokat megszegi.

Amennyiben a feltételes szabadságra bocsátást megszüntetik, akkor az eltöltött idő a szabadságvesztésbe nem számít bele.

Abban az esetben, ha a pártfogó felügyelet alá helyezett feltételes szabadságon levő elítélt a magatartási szabályokat megszegi, a pártfogó vagy a rendőrség a feltételes megszüntetése érdekében az ügyészhez fordul, és megjelöli a bizonyítási eszközöket. Amennyiben az ügyész megalapozottnak látja a megszüntetést, akkor az elítélt tartózkodási helye szerint illetékes bv. bíróhoz fordul ilyen célú indítvánnyal. Abban az esetben, ha az elítélt a hatóság elől elrejtőzött, vagy ettől tartani lehet, az indítvány benyújtása előtt az ügyész, benyújtása után a bv. bíró elrendelheti a szabadságvesztés ideiglenes fogvatartásba vételét.

Kockázatelemzési és Kezelési Rendszer

Az Európai Unió szabályozási rendszerében a progresszív rezsimszabályok előzményei, a klasszifikációs alapelvek találhatóak meg. A Bv. törvény eleget tesz az uniós elvárásoknak és a már régóta jelenlévő szakmai igényeknek akkor, amikor új alapokra helyezi a szabadságvesztés-büntetés végrehajtását. Egységes keretszabályba foglal egy olyan teljesen új rendszert, amelyet Kockázatelemzési és Kezelési Rendszernek (a továbbiakban: KEK Rendszer) nevezünk.

Egységes keretszabályba foglalja továbbá a progresszív rezsimszabályokat, valamint a KEK Rendszer részét képező új intézményt, a Központi Kivizsgáló és Módszertani Intézetet (a továbbiakban: KKMI).

A KEK Rendszer az elítélt visszaesési és fogva tartási kockázatának a felmérése, értékelése és kezelése érdekében kialakított és működtetett szakmai rendszer.

A kockázatelemzés olyan büntetés-végrehajtási szakmai tevékenység, amelynek során az elítélt vonatkozásában felmérésre és értékelésre kerül a rendeletben meghatározott kockázatcsoportok kockázati értéke.

A KEK Rendszer célja tehát a büntetés-végrehajtás hatékonyságának növelése, az eredményes reintegráció és a visszaesések számának csökkentése, minimalizálása.

A KEK Rendszer részei:

- a kockázatelemzési vizsgálat, melynek eszköze Prediktív Mérőeszköz,
- a szabadságvesztés végrehajtása során alkalmazott kategória- és kreditrendszer,
- a fogvatartási és visszaesési kockázatok csökkentésére irányuló és reintegrációs célú programok,

A KEK Rendszer alanyai

A KEK Rendszer alanyi köre a kockázatelemzés és kezelés résztvevői. A Rendszer egyik alanya az elítélt/letartóztatott, aki a kockázatelemzés résztvevője, egyben a kezeléseknél részvételre jogosult és kötelezett speciális ügyfél. Másik alanya a kockázatelemzést és kezelést végző szervezet, illetve a nevében jogszerűen és szakszerűen eljáró, elemzési, kezelési hatáskörrel és illetékességgel eljáró személy, illetve személyek.

A KEK Rendszer tárgya

A KEK Rendszer tárgya a kockázatelemzés és a kezelés, azaz általánosságban a kockázatok meghatározása és mérése, mely magában foglalja:

- a megállapított kockázatok elkerülését,
- a káros hatások csökkentését vagy
- a kockázat következményeinek meghatározását is.

A KEK Rendszer eszközei

A rendszer eszközei közé az Európában elfogadott, bevált kockázat-feltárási, elemzési, mérési, értékelési eljárások, módszerek tartoznak.

Ezek az alábbiak:

- személyes interjúk, kérdőívek, szelektív tesztek,
- KKMI kockázatértékelési összefoglaló jelentés,
- KKMI kockázatértékelési újbóli jelentés,
- KKMI kockázatértékelési zárójelentés,
- intézeti kockázatértékelési jelentések,
- egyéniesített fogva tartási programterv.

A KEK Rendszer azonban nem csak a kockázatok felmérésére, hanem azok kezelésére is nagy hangsúlyt fektet. A kezelési elemnek is vannak saját eszközei, ezek azok a módszerek, programok, amelyek a kockázatelemzési rendszer működése alapján szükséglet-kielégítési, -kezelési tevékenységben valósulnak meg.

Ilyen kezelési eszközök:

- munkáltatás,
- kapcsolattartás,
- reintegrációt elősegítő programok,
- oktatás, képzés, sport, művelődési programok,
- vallási tevékenység,
- jutalmazási rendszer, fegyelmi rendszer,
- reintegrációs gondozás,
- feltételes szabadságra bocsátás.

II/2. Biztonsági ismeretek

A biztonsági tevékenység fogalma, területei és tartalma

A büntetés-végrehajtási szervezet (a továbbiakban: bv. szervezet) biztonsági rendszere azon szabályok, valamint tárgyi, személyi és szervezeti elemek összessége, amely biztosítja a bv. szervezet jogszabályokban meghatározott feladatainak biztonságos körülmények közötti ellátását.

A bv. szervnek olyan biztonsági rendszert kell kialakítania, amely folyamatosan biztosítja:

- 1) a fogvatartottak őrzését, felügyeletét, ellenőrzését,
- 2) a bv. szerv őrzését, védelmét,
- 3) a személyi állomány tagjainak és a bv. szerv területén tartózkodók életének, testi épségének megóvását,
- 4) a jogszabályban meghatározott feladatok biztonságos körülmények közötti ellátását.

A bv. szerv biztonsági rendszerének elemei:

- 1) a bv. szervezet tevékenységére vonatkozó jogszabályok és alacsonyabb szintű rendelkezések,
- 2) a szervezeti elemek,
- 3) a rendelkezésre álló személyi állomány,
- 4) a biztonsági létesítmények, biztonsági berendezések, technikai és kényszerítő eszközök, megfelelően kitöltött digitális és egyéb okmányok

Ez egy komplex cselekvés, amely túlnyomórészt megelőző jellegű. Totális biztonsági rendszer nem létezik, a preventív jellegéből adódóan a döntéshozatal valószínűségeken, rizikóértékeléseken, mérlegeléseken alapul.

A biztonsági tevékenység területei:

- külső őrzés,
- belső őrzés, felügyelet, ellenőrzés,
- szállítás, előállítás és egyéb kísérés közbeni őrzés,
- munkáltatás közbeni őrzés, felügyelet és ellenőrzés,
- egyéb biztonsági tevékenységek közbeni őrzés, felügyelet és ellenőrzés.

A biztonsági tevékenységet ellátó személyi állomány

A biztonsági rendszer legfontosabb eleme, feltétele a személyi állomány, ennek több oka is van, az egyik fontos ok, hogy emberekkel kell bánni, foglalkozni, valamint ha a rendszer bármely eleme hiányos vagy hiányzik, a problémát a személyzetnek kell megoldania.

Mindazok a személyek, akik ebbe körbe tartoznak, biztonsági tevékenységet látnak el, és ezzel közreműködnek a szükséges biztonság kialakításában. Természetesen egy intézetben minden állománytagnak vannak biztonsági vonatkozású feladatai, de vannak olyanok, akik kifejezetten biztonsági tevékenységet látnak el.

A bv. szervezet biztonsági tevékenységének irányítását az országos parancsnok, valamint az általa megbízott személy látja el.

A bv. szerv biztonsági tevékenységének irányítását és ellenőrzését a bv. szerv vezetője látja el, az ezzel kapcsolatos feladatokat a biztonsági tevékenységet ellátó szervezeti elemek vezetőin keresztül is gyakorolhatja.

A biztonsági osztályvezető közvetlen alárendeltségéről a bv. intézet vezetője rendelkezik.

Feladatait távollétében a biztonsági alosztály vezetője, annak hiányában a bv. intézet vezetője által kijelölt biztonsági tiszt látja el.

A biztonsági osztályvezető

A biztonsági osztályvezető előjárója a biztonsági alosztály(ok) állományának, továbbá a biztonsági feladatok ellátására más osztálytól igénybe vett beosztottaknak, a rendkívüli esemény megelőzésére, megszakítására és a következmények felszámolására igénybe vett állománynak.

A biztonsági osztályvezető utasításait az alárendeltségébe tartozók kötelesek végrehajtani, más szakterületen dolgozók részére a biztonsággal összefüggő utasítást közvetlen veszély elhárítása, rendkívüli esemény megszakítása, felszámolása, a bv. szerv biztonságának fenntartása érdekében adhat. Észrevételeiről, tapasztalatairól és intézkedéseiről az érintett osztályvezetőt tájékoztatja, továbbá az előjárójának jelentést tesz.

A biztonsági osztályvezető feladatait a 72/2020. (XII. 22.) BVOP utasítás a büntetés-végrehajtási szervezet Biztonsági Szabályzatáról 63. pontja rendelkezik:

- a) megtervezi és megszervezi a hatáskörébe utalt területeken a feladatok végrehajtását, gazdálkodik a rendelkezésre álló eszközökkel,

- b) a biztonsági tiszteket legalább félévenként beszámoltatja,
- c) intézkedik a biztonságot közvetlenül veszélyeztető körülmény megszüntetésére,
- d) halaszthatatlan esetekben, ha az előjáró nincs jelen, intézkedik a rendkívüli esemény megelőzésére, megszakítására és következményeinek felszámolására,
- e) javaslatot tesz, intézkedik a biztonsági osztály által üzemeltetett létesítmények, biztonsági berendezések, kényszerítő-, mozgáskorlátozó, valamint technikai eszközök karbantartására, javítására, pótlására.
- f) elrendeli az alárendeltségébe tartozó személyi állomány részére a testkamera alkalmazását,
- g) a jogszabályban meghatározott esetekben intézkedik a testkamera által rögzített felvételek kimentésére, kiértékelésére.
- h) elkészíti a biztonsági osztály állományába tartozó személyi állomány ór- és szolgálati utasítását,
- i) jóváhagyja a biztonsági alosztályvezető(k) és a fogvatartotti foglalkoztatás-biztonsági alosztályvezető havi ellenőrzési tervét.
- j) a gazdasági/műszaki szakterület vezetőjével együttműködve havi rendszerességgel végrehajtja a szállítógépjárművek biztonsági és műszaki szempontú ellenőrzését.
- k) a közösségi jóvátételi programban kötelezően részt vevő elítéltek foglalkoztatásához javaslatot készít.

A biztonsági tiszt

A biztonsági tiszt a hivatásos állomány azon tagja, aki közvetlenül a biztonsági osztályvezetőnek van alárendelve.

Szolgálatban előjárója:

- az alárendeltségébe tartozó főfelügyelőknek, felügyelőknek, hivatali munkaidőn kívül a bv. intézet vezetője által meghatározott körben a személyi állománynak, amennyiben szolgálati előjárójuk nincs jelen,
- rendkívüli eseménnyel összefüggésben az igénybe vett személyi állománynak, amíg előjárója az intézkedést át nem veszi.

Előjárójának távollétében a bv. intézet vezetője által meghatározott hatáskörrel és felelősséggel rendelkezik. Helyettesítésére csak arra alkalmas, a beosztás ellátásához szükséges szakmai kompetenciákkal rendelkező személy jelölhető ki.

A biztonsági tiszt feladatai:

- ellenőrzi a napi biztonsági feladatot ellátó állomány felkészültségét, alkalmasságát, a szolgálat befejezésekor közli a lelépő állománnyal a soron következő szolgálatba lépésük időpontját,
- útba indítja és visszaérkezéskor fogadja az előállítási, szállítási és egyéb bv. intézeten kívüli őrzési, felügyeleti és ellenőrzési feladatra kijelölteket,
- szükség esetén leváltja az alárendeltségébe tartozó személyt,
- indokolt esetben foganatosítja a jogszabályban meghatározott biztonsági intézkedéseket,
- szükség esetén a napirendtől eltérő időpontban létszámmellenőrzést rendel el,
- a fogvatartottak mozgatása vagy önálló mozgása során – a létszámra is tekintettel – a biztonsági körülményeket figyelemmel kíséri, a szükséges intézkedéseket megteszi,
- gondoskodik a fogvatartott szabadításáról, hivatali időn kívül a befogadásról, visszafogadásról,
- haladéktalanul intézkedik a biztonságot veszélyeztető körülmény megszüntetésére, arról előjárójának jelentést tesz,
- helyszíni szemlét igénylő rendkívüli esemény bekövetkezése esetén intézkedik a helyszín biztosítására, a sérült ellátására és haladéktalanul jelentést tesz az előjárójának,
- a fogvatartott rosszullete esetén intézkedik az orvosi vizsgálatra, ha szükséges, egészségügyi intézménybe szállítására,
- a fogvatartott halála esetén intézkedik a helyszín biztosítására, az orvos, az ügyész és a nyomozó hatóság értesítésére,
- teljesíti az események jelentési rendjéről szóló szabályozó eszközben meghatározottakat.
- a jogszabályban meghatározott esetekben, vezetői utasítás alapján testkamerát alkalmaz.

A szolgálatban levő biztonsági tiszt a bv. szerv területét csak ellenőrzés vagy intézkedés céljából hagyhatja el.

A biztonsági tiszt feladatkörét, ha bármilyen okból a szolgálat ellátására alkalmatlanná válik, a biztonsági főfelügyelő veszi át. Az átvétel idejét és tényét a szolgálati naplóban kell rögzíteni. A biztonsági főfelügyelő az eseményről köteles haladéktalanul jelentést tenni a bv. intézet vezetőjének vagy az őt helyettesítő személynek.

Az általános eligazítást a bv. szerv vezetője által meghatározott időben, helyen és módon a szolgálatba lépő biztonsági tiszt tartja a szolgálatot átvevő biztonsági tevékenységet ellátó állomány részére.

A speciális eligazítást a szolgálatban lévő biztonsági tiszt vagy az általa meghatározott személy a tevékenységet megelőzően, annak jellegéből adódó feladatokra irányulóan tartja meg.

A hivatásos állomány tagja vagy a fegyveres biztonsági őr szolgálatra a szolgálatot átvevő biztonsági tisztnél jelentkezik.

A szolgálatot átadó biztonsági tiszt a szolgálatot átvevő biztonsági tiszttel közli

- a szolgálat ideje alatt történt és tudomására jutott eseményeket, a megtett intézkedéseket,
- a szolgálat ellátásával, a szolgálatteljesítési helyekkel kapcsolatos változásokat,
- a folyamatban lévő feladatokat,
- a szolgálatszervezésben történt módosítást,
- az előjáró szolgálatellátásra vonatkozó és egyéb rendelkezéseit, utasításait,
- a biztonsági tevékenységgel összefüggő egyéb lényeges információkat.

A szolgálatot átadó biztonsági tiszt átadja, a szolgálatot átvevő biztonsági tiszt átveszi

- a nyilvántartás alapján létszám szerint a részlegeken, a munkahelyeken és a bv. szerven kívül tartózkodó fogvatartottakat,
- a szolgálati okmányokat, iratokat,
- a kezelésére bízott kulcsokat és kulcsdobozokat, egyéb, kezelésében lévő eszközöket,
- a megkezdett és soron következő feladatokat,
- a fogvatartottaktól átvett tárgyakat, értékeket, a fogvatartottak részére kiadandó pénz- és értékletéteket, a szabadulást igazoló iratokat, a biztonsági osztály részére egyéb célra kiadott pénzeszközöket, továbbá a hivatali munkaidőn túl vagy munkaszüneti napon befogadott fogvatartottól átvett érték és egyéb tárgyakról szóló jegyzéken szereplő tételeket.
-

A szolgálatot átvevő biztonsági tiszt ellenőrzi vagy ellenőrizteti különösen

- a szolgálatba lépő állomány szolgálatra való alkalmasságát,
- a fegyverszoba átadás-átvételét,
- a biztonsági főfelügyelő kezelésében lévő biztonsági berendezések és a technikai eszközök meglétét, működését, állapotát és a tűzbiztonsági berendezéseket,

- a biztonsági osztály helyiségeinek rendjét, tisztaságát, a berendezések és felszerelések meglétét és állapotát,
- a váltás időszakában a szolgálati előjárója által meghatározottakat, elsősorban a biztonsági és körletfelügyelők váltását.

A váltás ideje alatt bekövetkezett rendkívüli esemény esetén a szolgálatot átadó biztonsági tiszt köteles és jogosult a meghatározott intézkedési és jelentési kötelezettségnek eleget tenni.

Az esemény jellegétől függően, amennyiben az – vagy a szükséges intézkedés – a váltás tervezett időtartamánál tovább tart, kizárólag a biztonsági osztályvezető engedélyével kerülhet sor az időközbeni szolgálat átadás-átvétel végrehajtására.

A Fegyveres Biztonsági Őrség

A fegyveres biztonsági őr

A bv. szervezetnél működtetett fegyveres biztonsági őrseg tagja a következő biztonsági tevékenységek ellátásában működhet közre:

- a) a bv. szervek területére történő be- és kiléptetés végrehajtása
- b) objektumvédelmi tevékenység
- c) járőrözési tevékenység
- d) területőrzés a bv. szervek határán kívül elhelyezkedő területen a bv. szervek anyagi javainak vagy az ott tartózkodó fogvatartottak őrzése érdekében,
- e) fogvatartotti foglalkoztatás biztosítása a bv. szervek területén belül és kívül.

A büntetés-végrehajtás országos parancsnokának 1/2020.(II.21.) utasítása a büntetés-végrehajtási szervezetben működtetett fegyveres biztonsági őrsegről (a továbbiakban: FBŐ) kivonatos rész az alábbiakat határozza meg:

Az FBŐ létrehozását a Bv. szerv vezetője, a BVOP estében a Biztonsági Szolgálat vezetője az országos parancsnok biztonsági és fogvatartási helyettese részére felterjesztett, indoklással ellátott előterjesztésben kezdeményezi, mely tartalmazza az FBŐ tervezett létszámát, a felállítási helyek számát, valamint az őrsegutasítás és őrutasítások tervezetét.

Az FBŐ létesítését az Országos Rendőr-főkapitányság határozattal engedélyezi.

Az FBŐ működése felett a rendészeti felügyeletet az Országos Rendőr-főkapitányság irányítása mellett az illetékes megyei rendőr-főkapitányságok, a szakmai felügyeletet az országos parancsnok biztonsági és fogvatartási helyettese, a működés szakmai irányítását a BVOP Biztonsági Szolgálat végzi.

Az FBŐ tevékenységének irányítását a fegyveres biztonsági őrség Működési és Szolgálati Szabályzatának kiadásáról szóló 27/1998. (VI. 10.) BM rendelet bizonyos részfeladatainak ellátása tekintetében az országos parancsnok biztonsági és fogvatartási helyettese, a BVOP Biztonsági Főosztály vezetője, a BVOP vonatkozásában az őrségparancsok és a bv. szerv vonatkozásában az őrségparancsnok-helyettes végzi.

Az őrségparancsnok:

Az őrségparancsnok a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) hatálya alá tartozó munkavállaló, aki felett a munkáltatói jogokat az országos parancsnok gyakorolja, szolgálatát a BVOP Biztonsági Szolgálatán teljesíti.

Az őrségparancsnok előjárója az FBŐ teljes személyi állományának, továbbá kizárólag az FBŐ-vel kapcsolatos feladatok vonatkozásában az őrségparancsnok-helyetteseknek. Az őrségparancsnok látja el a BVOP-n szolgálatot teljesítő fegyveres biztonsági őrk irányítását. Az őrségparancsnok helyettesítését akadályoztatása esetén a Biztonsági Szolgálat vezetője által kijelölt személy látja el.

Az őrségparancsnok-helyettes:

A Bv. szerv személyi állományába tartozó őrségparancsnok-helyettes látja el az FBŐ tevékenységének koordinálásával, szakmai irányításával és ellenőrzésével kapcsolatos őrségparancsnoki feladatokat. Az őrségparancsnok-helyettes a bv. szerv Biztonsági Osztálya vezetője.

A fegyveres biztonsági őrk szolgálatának tervezéséért és szervezéséért a BVOP-n az őrségparancsnok, a Bv. szervnél az őrségparancsnok-helyettes a felelős.

Az őrparancsnok:

Az őrparancsnok látja el az FBŐ tevékenységének napi szintű feladatait, eligazítja, ellenőrzi, beszámoltatja a szolgálatban lévő fegyveres biztonsági őrköt. Az őrparancsnok a BVOP-n a főügyelet, a bv. szervnél a biztonsági tiszt.

A fegyveres biztonsági őr előjárója:

- a) a büntetés-végrehajtás országos parancsnoka;
- b) a büntetés-végrehajtás országos parancsnokának biztonsági és fogvatartási helyettese;
- c) a BVOP Biztonsági Szolgálat vezetője;
- d) a BVOP Biztonsági Főosztály vezetője;
- e) az őrségparancsnok;
- f) az adott bv. szerv vezetője;
- g) az adott bv. szerv őrségparancsnok-helyettese;
- h) az adott bv. szerv őrparancsnoka.

Eligazítás

A fegyveres biztonsági őr részére az őrparancsnok minden szolgálatba lépés előtt eligazítást tart, amelynek során a biztonságos szolgálatellátáshoz szükséges minden információt, adatot tudomására hoz.

Az őrparancsnok az eligazítás kezdetén ellenőrzi, hogy valamennyi eligazításra kötelezett fegyveres biztonsági őr megjelent, ellenőrzi továbbá ruházatukat és szolgálatra való alkalmasságukat.

Hiányos felszereléssel, ápolatlan, nem megfelelő vagy a biztonságos szolgálatellátást veszélyeztető állapotban és ruházatban megjelenő fegyveres biztonsági őr szolgálatot nem láthat el.

Az őrparancsnok a fegyveres biztonsági őrök felkészültségét az eligazítás alkalmával szűrőpróbaszerűen köteles ellenőrizni.

Az őrparancsnok gondoskodik a fegyveres biztonsági őr szolgálati jelvénye, fegyvere, lőszere és felszerelése szolgálatba lépéskor történő kiadásáról és a szolgálat befejeztével történő bevonásáról.

Az FBŐ ruházata, felszerelése és fegyverzete:

Az FBŐ részére a 10M e. r. gyakorló ruházat mintájára rendszeresített formaruházaton állományjelzésként a „Büntetés-végrehajtás Fegyveres Biztonsági Őrség” felirat szerepel. Rendfokozati jelzés viselése nem megengedett. A fegyveres biztonsági őr a formaruhát a szolgálatellátás, illetve a képzések során köteles viselni. A fegyveres biztonsági őr karjelvénye formaruházatának részét képezi, melyet a bal felkaron, a büntetés-végrehajtási szervezet

hivatásos személyi állománya részére rendszeresített karjelvénnnyel megegyező helyen kell a felsőruházaton elhelyezni. Amennyiben a fegyveres biztonsági őr formaruházata önhibáján kívül vált használhatatlanná, a bv. szerv haladéktalanul gondoskodik a pótlásáról. A fegyveres biztonsági őr fegyverzeti szakanyaggal és EDR készülékkel történő ellátása a bv. szerv feladata. A fegyveres biztonsági őr részére egyéni felszerelésként bilincs, könnygáz, gumibot és lőfegyver kényszerítő eszköz biztosítható. A fegyveres biztonsági őr részére a bv. szervezetnél rendszeresített lőfegyverek közül kizárólag maroklőfegyver biztosítható.

Biztonsági intézkedések

A fogvatartás rendjét és biztonságát sértő vagy veszélyeztető cselekmények megelőzésére, illetve megszüntetésére, továbbá a rendkívüli események megelőzésére a differenciáltan kiválasztott biztonsági intézkedés, szakértő kezekben hatékony eszköz lehet. Kiemelkedő jelentőséggel bír a rendelkezésre álló információkat hatékonyan elemző, szakmailag magasan kvalifikált biztonsági szakember. A bv. szervezet tagjai a bv. intézet biztonságát sértő vagy veszélyeztető cselekmények felszámolása érdekében jogosultak és kötelesek a rend fenntartásához, illetve helyreállításához szükséges intézkedéseket megtenni.

Az előzőek figyelembevételével, a fogvatartottakkal szemben a következő biztonsági intézkedések alkalmazhatók:

- 1) biztonsági elkülönítés,
- 2) mozgáskorlátozó eszközök alkalmazása,
- 3) elektronikus távfelügyeleti eszköz alkalmazása,
- 4) elektronikus megfigyelési eszköz és az ellenőrzést biztosító megfigyelési eszköz alkalmazása,
- 5) motozás
- 6) biztonsági ellenőrzés, biztonsági vizsgálat, biztonsági szemle,
- 7) az ajtók zárva tartásának elrendelése,
- 8) az egyes jogok gyakorlásának a felfüggesztése
- 9) az engedély nélkül tartott elektronikus hírközlő eszköz vagy információs rendszer felkutatása és használatának korlátozása érdekében alkalmazott eszköz.

Az első három biztonsági intézkedés egyéni kockázatelemzés alapján alkalmazható. Indokolt esetben több biztonsági intézkedés együtt is alkalmazható. Fontos, hogy az adott helyzetet mérlegelve a legmegfelelőbb biztonsági intézkedés kerüljön alkalmazásra, és csak a szükséges időtartamig tartson.

A Védelmi Program és a személyi védelem

Védelmi Program

A büntetőeljárásban és az igazságszolgáltatásban a „Védelmi Program” a tanúk, a sértettek, valamint más érintettek állami védelmét szolgálja, amennyiben a személyes biztonságuk veszélybe kerülne a bűnüldözésben való közreműködésük miatt. E program különösen a súlyos, szervezett bűncselekmények elleni ügyekben kerül előtérbe, hiszen ezeknél leggyakoribb a tanúk megfélemlítése.

A Tanúvédelmi Program résztvevői

A Tanúvédelmi Szolgálat (a továbbiakban: Szolgálat) a büntetőeljárásban résztvevők, az igazságszolgáltatást segítők Védelmi Programjáról szóló törvényben megjelölt szervezeti egység

A tanúvédelmi összekötő a tanúvédelmi tevékenységet ellátó bv. intézet vezetője által – a tanúvédelmi vezető jóváhagyásával – kijelölt személy, aki koordinálja a helyi tanúvédelmi feladatokat, illetve együttműködik a Szolgálattal és a tanúvédelmi vezetővel.

A tanúvédelmi vezető a BVOP Védelmi Programmal kapcsolatos ügyek intézésére kijelölt szervezeti egységének vezetője.

A tanúvédelmi összekötő a tanúvédelmi tevékenységet ellátó bv. intézet vezetője által – a tanúvédelmi vezető jóváhagyásával – kijelölt személy, aki koordinálja a helyi tanúvédelmi feladatokat, illetve együttműködik a Szolgálattal és a tanúvédelmi vezetővel.

A tanúvédelmi munkacsoport a tanúvédelmi tevékenységet ellátó bv. intézet vezetője által kijelölt munkacsoport, amelynek tagjai kizárólagosan jogosultak az érintett fogvatartottak zártan kezelt adatainak megismerésére és kezelésére és a tanúvédelemmel kapcsolatos bv. intézeti feladatok végrehajtására. Az érintett fogvatartott befogadásával, nyilvántartásával, fogvatartásával, szabadításával összefüggő feladatokat a tanúvédelmi munkacsoport tagjai

látják el, ezért ülönös figyelmet kell fordítani a tanúvédelmi munkacsoport összeállítására. A büntetés-végrehajtási, biztonsági, egészségügyi, nyilvántartási szakterületek mellett a szükséges támogató (pl. gazdasági, informatikai, pszichológusi, bv. pártfogó felügyelői) feladatok végrehajtására lehetőség szerint minél kevesebb számú személyt kell kijelölni.

Az országos parancsnok engedélye alapján e célra ki kell alakítani tanúvédelmi zárkát, ahol a Védelmi Program hatálya alatt álló fogvatartottak kerülnek elhelyezésre és amely szükség szerint technikai eszközzel kell felszerelni.

A Védelmi Program végrehajtása

A bv. intézet a befogadással, a fogvatartással és a szabadítással kapcsolatos iratot a Szolgálat megkeresése alapján a tanúvédelmi vezetőtől kapja, a jogszabályban meghatározott értesítési kötelezettségeit a Szolgálat útján teljesíti és ebben az esetben rendelkezési jogkör gyakorlója a Szolgálat.

Az érintett fogvatartott személyi adatait, a védelem végrehajtása során keletkezett és nyilvántartott elektronikus adatokat és iratokat zártan kell kezelni. Az érintett fogvatartottat kizárólag nyilvántartási szám szerint lehet nyilvántartani, személyi adatait és a védelem végrehajtásával kapcsolatos iratokat kizárólag a tanúvédelmi munkacsoport tagjai kezelhetik.

Az érintett fogvatartottat a tanúvédelmi részlegről történő kiadását és visszavételét megelőzően teljes ruházat- és csomagátvizsgálás alá kell vetni.

Az érintett fogvatartott bv. intézeten kívülre történő szállítását elsődlegesen a BVOP Biztonsági Szolgálat Központi Támogató Főosztály Műveleti Osztályának kijelölt tagjai végzik.

Az érintett fogvatartottakra a tanúvédelmi részleget működtető bv. intézet egységes házirendje vonatkozik, azonban a bv. intézet vezetője a Szolgálattal és a tanúvédelmi vezetővel együttműködve speciális szabályokat is megállapíthat vagy azokat visszavonhatja.

Személyi védelem

A bv. intézetben végrehajtott személyi védelem a büntetés-végrehajtási szervezet által határozattal elrendelt védelmi intézkedés. Az intézkedés a fogvatartottak biztonságát garantálja, és megakadályozza a bv. intézeten belüli erőszakot vagy az esetleges megtorlást.

A személyi védelem alatt álló fogvatartottat írásban tájékoztatni kell a tervezett intézkedésekről. A tervezett intézkedések elleni tiltakozása esetén a fogvatartottat annak

következményeire írásban figyelmeztetni, és erről a személyi védelmet elrendelő hatóságot tájékoztatni kell.

Az ügyeleti tevékenység

A szolgálati feladatok maradéktalan végrehajtása érdekében állandó ügyeleti szolgálatot kell működtetni a BVOP-n, az agglomerációs központokban és valamennyi bv. intézetnél.

Készenlétbe helyezés és különleges jogrend kihirdetése esetén a BVOP főügyeletét, az agglomerációs ügyeket és a bv. intézet állandó ügyeleti szolgálatát a büntetés-végrehajtás országos parancsnokának biztonsági és fogvatartási helyettese (továbbiakban: OPBFH) utasításának megfelelően meg kell erősíteni, indokolt esetben az OPBFH vagy az igazgató rendelkezésére a Büntetés-végrehajtási Szervezet Oktatási, Továbbképzési és Rehabilitációs Központjában ideiglenes ügyeleti szolgálatot kell létrehozni.

A büntetés-végrehajtási szervezet ügyeleti tevékenységi rendszeréhez kötődő feladatokat a vezető ügyeleti szolgálat, a BVOP főügyelete, az agglomerációs ügyek, továbbá a bv. intézet állandó ügyeleti szolgálatai látják el.

A BVOP főügyelete, az agglomerációs ügyek, valamint a bv. intézet állandó ügyeleti szolgálata váltásos időrendszerben szerint látják el feladataikat. Az állandó ügyeleti szolgálat személyi állománya részére a szolgálatellátás során az egyenruha viselése kötelező, valamint a szolgálat ellátása során a rendszeresített kényszerítő eszközöket és lőfegyvert az arra kijelölt helyen köteles tárolni. Az agglomerációs ügyelet személyi állománya szolgálati feladatait lőfegyver és kényszerítő eszköz nélkül látja el.

Az ügyeleti tevékenység szakmai irányítása

Az ügyeleti tevékenység szakmai irányítását hivatali időben a BVOP Biztonsági Szolgálat vezetője, hivatali időn kívül pedig a BVOP-n szolgálatot teljesítő főügyeletes (a továbbiakban: főügyeletes) látja el.

Az agglomerációs központok ügyeleti tevékenységének szakmai irányítását az agglomerációs ügyelet tekintetében hivatali időben az Agglomerációs Osztály vezetője, hivatali időn kívül az agglomerációs ügyelet útján látja el.

A bv. intézetek ügyeleti tevékenységének szakmai irányítását hivatali időben a biztonsági szakterület vezetője, hivatali időn kívül a szolgálatban lévő biztonsági tiszt, az Igazságügyi Megfigyelő és Elmegyógyító Intézetben a körlet-főfelügyelő látja el.

Az agglomerációs készenléti szolgálat hajtja végre az agglomeráción belül bekövetkezett események kivizsgálását.

A jelentés rendje

A jelentési kötelezettség körébe tartozó eseményeket, valamint a jelentés megtételének határidejével és illetékességével szemben támasztott követelményeket az 18/2022. (VII. 13.) BVOP utasítás 1. melléklet (továbbiakban: 1. melléklet) tartalmazza.

A bv. szerv vezetőjének az eseményekről, a fogvatartás rendjét, a bv. szerv biztonságát veszélyeztető, megzavaró események megelőzése, megszakítása, felszámolása érdekében tett, halaszthatatlan intézkedések megtételét követően az 1. mellékletben jelentési határidőként megjelölt időtartamon belül kell szóban, valamint írásban jelentést tenni. Az 1. melléklet tartalmazza a fogvatartottakra valamint a személyi állományra vonatkozó kiemelt és jelentésköteles események, valamint az egyéb jelentésköteles események jelentési rendjét.

A kiemelt eseményekről a bv. szerv vezetője a halaszthatatlanul sürgős intézkedések megtételét követően azonnal az országos parancsnoknak és illetékes helyettesének köteles előzetes, tényszerű szóbeli jelentést tenni.

A jelentésre kötelezett személy a főügyeletes vagy az agglomerációs ügyeletes felé a tett jelentésével egyidejűleg, egyéb esemény esetén anélkül köteles jelentést tenni. A jelentésre kötelezett személy az esemény felszámolását követően, a főügyeletes vagy az agglomerációs ügyeletes külön utasítására, az általa meghatározott tartalommal a legrövidebb időn belül köteles tényszerű, írásbeli tájékoztató jelentést tenni.

bv. szerv biztonsági tisztje vagy a helyettesítését ellátó személy köteles minden nap 24 óráig elektronikus formában a bv. szervet érintő napi adattáblát feltölteni a Navigátor alkalmazás „éjféli adatszolgáltatás” almoduljába.

II/3. Gazdasági ismeretek

Az államháztartás fogalma

Az államháztartás az állam gazdálkodási rendszerének egészét jelöli.

Azt a tevékenységet, amellyel az állam a bevételeit beszedi és összegyűjti az állami költségvetésbe, mint pénzalapba, majd azt felhasználja kiadásai teljesítésére, államháztartásnak nevezzük.

Az állam olyan feladatokat lát el a köz érdekében, amelyeket a gazdaság többi szereplője nem tudnának felvállalni, megoldani. Ezeket a feladatokat közfeladatoknak nevezzük.

A költségvetési szervek fogalma, jogállása

Az államháztartás körébe tartozó állami feladatokat részben vagy egészben a költségvetési szervek útján látják el.

A költségvetési szerv jogszabályban vagy az alapító okiratban meghatározott közfeladat ellátására létrejött jogi személy, amelynek alapítására, nyilvántartására, képviselésére, szervezetére, működésére, irányítására, felügyeletére, átalakítására és megszüntetésére a törvényben, kormányrendeletben, valamint az egyes költségvetési szervekre vonatkozó jogszabályokban foglalt rendelkezéseket kell alkalmazni.

A költségvetés végrehajtása, az operatív gazdálkodás a bevételi és kiadási előirányzatok teljesítésén keresztül valósul meg. A vertikális folyamatok a gazdálkodás során egymásra épülő gazdasági események sorozatát jelentik.

A gazdasági események sorrendje a következő:

- 1) kötelezettségvállalás,
- 2) ellenjegyzés,
- 3) teljesítésigazolás,
- 4) érvényesítés, ellenőrzés,
- 5) utalványozás.

Kötelezettségvállalás

A költségvetési év kiadási előirányzatai terhére kötelezettségvállalásra az azokat terhelő korábbi kötelezettségvállalásokkal és más fizetési kötelezettségekkel csökkentett összegű eredeti vagy módosított kiadási előirányzatok mértékéig kerülhet sor.

A kötelezettségvállalás a kiadási előirányzatok terhére fizetési kötelezettség – így különösen a foglalkoztatásra irányuló jogviszony létesítésére, szerződés megkötésére, költségvetési támogatás biztosítására irányuló – vállalásáról szóló, szabályszerűen megtett jognyilatkozat. A költségvetési szerv nevében kötelezettségvállalásra a költségvetési szerv vezetője, vagy a költségvetési szerv alkalmazottjai közül általa írásban felhatalmazott személy jogosult.

A kötelezettségvállalás előtt meg kell győződni arról, hogy

- az szükséges és jogszerű-e a szakmai feladatellátáshoz,
- a kifizetéshez szükséges pénzügyi fedezet rendelkezésre áll-e,
- a lehetséges megoldások közül a leghatékonyabb, legcélszerűbb, leggazdaságosabb változatot választották-e.

A kötelezettségvállalás csak írásban, pénzügyi ellenjegyzés után történhet. Ellenjegyzés nélkül a kötelezettségvállalás érvénytelen.

Nem szükséges előzetes írásbeli kötelezettségvállalás az olyan kifizetés teljesítéséhez, amely

- értéke nem éri el a **100** ezer forintot,
- pénzügyi szolgáltatás igénybevételéhez kapcsolódik,
- egyéb fizetési kötelezettségnek minősül.

Az előzetes írásbeli kötelezettségvállalást nem igénylő kifizetések rendjét a kötelezettséget vállaló szerv belső szabályzatában rögzíti.

Ellenjegyzés

Az ellenjegyzés egy előzetes ellenőrzési folyamat, melynek során meg kell vizsgálni, hogy

- szabad költségvetési előirányzat biztosítja-e a fedezetet,
- a kötelezettségvállalás nem sérti-e a gazdálkodásra vonatkozó szabályokat.

A kötelezettségvállalás pénzügyi ellenjegyzésére feljogosított személynek a felsőoktatásban szerzett pénzügyi-számviteli végzettséggel, vagy legalább középfokú iskolai végzettséggel és emellett pénzügyi-számviteli képesítéssel kell rendelkeznie.

A kötelezettségvállalást követően gondoskodni kell annak nyilvántartásba vételéről, és a kötelezettségvállalás értékéből a költségvetési év és az azt követő évek szabad előirányzatait terhelő rész lekötéséről. A nyilvántartás tartalmazza legalább a kötelezettségvállalás nyilvántartási számát, a kötelezettségvállalást tanúsító dokumentum megnevezését, iktatószámát, keltét, a kötelezettségvállaló nevét, a jogosult azonosító adatait, a kötelezettségvállalás tárgyát, összegét, évek és előirányzatok szerinti megoszlását, a kifizetési határidőket, továbbá a teljesítési adatokat.

Teljesítésigazolás

A kötelezettségvállalás a tényleges teljesítéssel realizálódik (árut leszállítják, szolgáltatást igénybe veszik, a szakértői vélemény elkészül, a munkát elvégzik). A teljesítés igazolása során okmányok alapján ellenőrizni, igazolni kell a kiadások teljesítésének jogosságát, összegszerűségét, ellenszolgáltatást is magában foglaló kötelezettségvállalás esetében annak teljesítését. A teljesítést az igazolás dátumának és a teljesítés tényére történő utalás megjelölésével, az arra jogosult személy aláírásával kell igazolni. A teljesítés igazolására jogosult személyeket a kötelezettségvállaló írásban jelöli ki. A törvényben meghatározott kiadások körében a költségvetési szerv belső szabályzata lehetővé teheti a teljesítés igazolásának mellőzését (jogszályon, jogerős vagy fellebbezésre tekintet nélkül végrehajtható bírósági, hatósági döntésen, vagy más, a fizetési kötelezettség összegét vagy az összeg megállapításának módját, továbbá a felek valamennyi jogát és kötelezettségét megállapító kötelező előíráson alapuló fizetési kötelezettség esetében van erre mód).

Érvényesítés, ellenőrzés

Az érvényesítés az a tevékenység, melynek során a teljesítés igazolása alapján – vagy annak hiányában is, ha arra nem volt szükség – az érvényesítő ellenőrzi az összegszerűséget, a fedezet meglétét és azt, hogy a megelőző ügymenetben a költségvetési gazdálkodási és számviteli előírásokat, továbbá a belső szabályzatokban foglaltakat megtartották-e. Amennyiben az érvényesítő a vizsgálat során az ott megjelölt jogszályok, illetve a kötelezettséget vállaló szerv belső szabályzatainak megsértését tapasztalja, köteles ezt jelezni az utalványozónak. Az érvényesítés nem tagadható meg, ha ezt követően az utalványozó erre írásban utasítja. Az érvényesítésnek tartalmaznia kell az érvényesítésre utaló megjelölést, a megállapított összeget,

az érvényesítés dátumát és az érvényesítő aláírását. Az érvényesítésre jogosult személyekre, valamint azok kijelölésére speciális pénzügyi szakképesítést ír elő a jogszabály.

Utalványozás

Az érvényesítést követi a kifizetések elrendelése, az utalványozás. Utalványozni csak az érvényesítést követően és csak írásban szabad.

Nem kell utalványozni:

- 1) a termék értékesítéséből, szolgáltatás nyújtásából – számla, egyszerűsített számla, számlát helyettesítő okirat, készpénzáttutalás alapján – befolyó, valamint a közigazgatási hatósági határozaton alapuló bevétel beszedését,
- 2) a fizetési számla vezetésével, és az azon végzett műveletekkel kapcsolatban a számlavezető által felszámított díjakkal, költségekkel kapcsolatos kiadásokat,
- 3) az európai uniós forrásokból nyújtott támogatások jogszabály szerinti lebonyolítási számláról történő kifizetését,
- 4) a fedezetkezelői számláról, valamint – a fedezetkezelői számlára történő áttutalás esetén – az építetők fedezetbiztosítási számláról történő kifizetéseket.

Az utalványozásra jogosultakra a kötelezettségvállalás jogosultjainál ismerttetett szabályokat kell alkalmazni. Költségvetési szerv nevében ennek megfelelően elsősorban a költségvetési szerv vezetője jogosult az utalványozásra. Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény és az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII.31.) Kormányrendelet az utalványozás érvényességéhez nem írja elő az ellenjegyzés szükségességét. Azonban a Belügyminisztérium fejezet költségvetési gazdálkodásának rendjéről szóló 4/2015. (IV.10.) BM utasítás tartalmazza ezt az előírást, ezért a bv.-nél az utalvány ellenjegyzése is szükséges. Utalványozni az okmányra rávezetett záradék formájában vagy külön írásbeli rendelkezéssel lehet.

Összeférhetlenségi szabályok

A költségvetés végrehajtása, az előirányzatok teljesítése a felelős, megbízott személyek részéről döntéseket, elengedhetetlen intézkedéseket igényel. Ezeket a döntéseket csak megfelelő szabályozottság, dokumentáltság mellett szabad végrehajtani. A rendelkező és az ellenőrzést végző személyek különválása érdekében a jogszabály összeférhetlenségi szabályokat fogalmaz meg. Ezek célja, hogy a pénzügyi teljesítésére két, egymástól független személy intézkedése nyomán kerüljön sor.

A pénzkezeléshez kapcsolódó összeférhetlenségi szabályok:

1. A pénztárosi munkakört csak e feladatok ellátására alkalmas, erkölcsi bizonyítvánnyal, büntetlen előéletet igazoló személy tölthet be.
2. A pénztárosi munkakört nem töltheti be az, aki összeférhetlenség címén - a bankszámlák felett aláírási joggal vagy utalványozási joggal rendelkezik, - bérelszámolási munkakört ellátó munkavállaló.
3. A kötelezettségvállaló és az ellenjegyző, illetve az utalványozó és az ellenjegyző - ugyanazon gazdasági eseményre vonatkozóan- azonos személy nem lehet.
4. A pénztáros nem kaphat utalványozási jogosultságot.
5. Az érvényesítő és a pénztárellenőr nem lehet ugyanazon személy.
6. Az érvényesítő személy nem lehet azonos a kötelezettségvállalásra, utalványozásra és szakmai teljesítésigazolásra jogosult személlyel.
7. Kötelezettségvállalási, érvényesítési, utalványozási, pénzügyi ellenjegyzési feladatot nem végezhet az a személy, aki ezt a tevékenységet közeli hozzátartozója, vagy a maga javára látná el.

A Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnokságának alárendeltségébe tartozik a **Büntetés-végrehajtási Gazdasági Ellátó Intézete (továbbiakban Bv.GEI)**

Bv.GEI feladatai:

- Alaptevékenységként **ellátja a büntetés-végrehajtási szervezet költségvetési szerveinek** gazdasági, informatikai, hír, és biztonságtechnikai, műszaki, vagyongazdálkodási, ellátási, üzemeltetési, raktározási, illetmény-számfejtési végrehajtói feladatait.
- Ellátja a BVOP, mint Központi Ellátó Szerv részére a büntetés-végrehajtási szervezet részéről a központi államigazgatási szervek és a rendvédelmi szervek irányában fennálló egyes ellátási kötelezettségekről, a termékek és szolgáltatások átadás-átvételének és azok ellentételezésének rendjéről szóló 44/2011. (III.23.) Korm.rendeletben meghatározott feladatokat.
- A bv. szervezet költségvetésének keretei között biztosítja a BVOP, a büntetés-végrehajtási intézetek, intézmények, és a BV GEI (a továbbiakban együttesen: bv. szervek) feladatainak ellátásához szükséges feltételeket.
- Biztosítja a bv. szervek központi anyagi-technikai ellátását.
- Ellátja az üzemeléssel kapcsolatos műszaki és gazdálkodási feladatokat.

- Felügyeli, ellenőrzi és szakmailag irányítja a BV GEI és a bv. szervek szolgálati feladatainak végrehajtását.
- Az állami vagyonról szóló 2007. évi CVI. törvényben, annak végrehajtására kiadott rendeletekben, illetve a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvényben leírt feltételekkel és korlátozásokkal gyakorolja az ingatlanhasználó jogait és kötelezettségeit.
- Végzi a munka-, és tűzvédelemmel, valamint az energetikával és környezetvédelemmel kapcsolatos központi feladatokat.
- Együttműködik a büntetések és az intézkedések végrehajtásában közreműködő, illetve a végrehajtást segítő állami szervekkel és társadalmi szervezetekkel, egyházakkal, alapítványokkal és személyekkel, továbbá az érintett nemzetközi szervezetekkel.

II/4. Személyügyi ismeretek

A 2015. évi XLII. törvény szervi hatálya kiterjed:

- rendvédelmi szervekre (2010. évi XLIII. tv.),
- rendvédelmi feladatokat ellátó egyéb szervekre.

A 2010. évi XLIII. tv. szerinti rendvédelmi szervek:

- 1) az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv,
- 2) a belső bűnmegelőzési és büntetőrendészeti feladatokat ellátó szerv,
- 3) a terrorizmust elhárító szerv,
- 4) a hivatásos katasztrófavédelmi szerv,
- 5) a büntetés-végrehajtási szervezet,
- 6) a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok
- 7) az idegenrendészeti szerv.

Rendvédelmi feladatokat ellátó egyéb szervek:

- Nemzeti Adó- és Vámhivatal,
- Országgyűlési Őrség.

A HSZT személyi hatálya kiterjed:

- 1) a hivatásos állomány tagjaira,
- 2) a hivatásos szolgálatra jelentkezőkre,
- 3) a rendvédelmi oktatási intézménybe, hivatásos szolgálat ellátására jogosító képzésre jelentkezőkre,
- 4) a rendvédelmi oktatási intézmény nem hivatásos állományának ösztöndíjas hallgatóira, tanulóira,
- 5) a rendvédelmi oktatási intézmény tisztjelöltjeire,
- 6) a szolgálati nyugdíjasokra,
- 7) a hivatásos állomány tagja és a szolgálati nyugdíjas közeli hozzátartozóira,
- 8) tartalékállományba helyezettetre,
- 9) rendvédelmi igazgatási alkalmazotti jogviszonyban állókra,
- 10) a munkavállalókra.

Szolgálati viszony jellege

A hivatásos állomány tagja önkéntes vállalás alapján, élethivatásként, szigorú függelmi rendben, életének és testi épségének kockáztatásával, egyes alapjogai korlátozásának elfogadásával teljesíti köteleit.

A rendvédelmi szerv a kötelezettségek teljesítéséhez szükséges feltételeket, a törvényben megállapított díjazást, juttatásokat és kedvezményeket biztosítja.

Amikor a szolgálati beosztás a szolgálati jellegének megszűnése miatt nem hivatásos munkakörre került átminősítésre, az érintett a szolgálati viszonyban legfeljebb öt évig foglalkoztatható tovább.

Rendfokozat

Az előmeneteli rendszer egyik legfontosabb eleme, hogy a rendfokozatok az egyes szolgálati beosztásokhoz kötötten vannak meghatározva. A hivatásos állomány tagja az állománycsoportjába tartozó, az általa betöltött szolgálati beosztás besorolása, valamint a fizetési fokozata alapján meghatározott rendfokozattal rendelkezik.

Alapvető jogok korlátozása

A HSZT szerint korlátozható alapvető jogok:

- 1) a szabad mozgás és a tartózkodási hely szabad megválasztása,
- 2) a véleménynyilvánítás szabadsága,
- 3) gyülekezési jog,
- 4) egyesülési jog,
- 5) az anyanyelv használata,
- 6) választójog,
- 7) a munka és foglalkozás szabad megválasztása,
- 8) a tulajdonjog.

A szolgálati viszony alanyai

A szolgálati viszony alanya az állam képviselőjében a rendvédelmi szerv, valamint a szolgálatában álló hivatásos állomány tagja.

A szolgálati viszonnal kapcsolatos munkáltatói jogokat – ha a HSZT vagy a 154/2015. (VI.19.) Kormányrendelet (a továbbiakban: kormányrendelet) másként nem rendelkezik – az állományilletékes parancsnok gyakorolja. A kormányrendelet meghatározza azokat a munkáltatói jogokat, amelyeket a miniszter, az országos parancsnok, az országos főigazgató vagy az állományilletékes parancsnok alárendeltségébe tartozó vezető gyakorol.

Költségtérítések

A hivatásos állomány részére meg kell téríteni:

- 1) a szolgálati érdekből történt áthelyezéssel vagy átrendeléssel kapcsolatos,
- 2) egyik szolgálati helyről a másikra történő szolgálati feladat ellátásával kapcsolatban indokoltan felmerült,
- 3) a szabadságról, a munkaszüneti és pihenőnapról történő visszarendeléssel összefüggő,
- 4) a munkába járás helyközi utazási költségeit.

Kedvezmények és támogatások:

- 1) üdülési támogatás,
- 2) családalapítási támogatás,
- 3) szociális támogatás,
- 4) illetményelőleg,
- 5) tanulmányi ösztöndíj, képzési, továbbképzési támogatás.

Érdemek elismerése

Szolgálati feladat kiemelkedő teljesítéséért vagy szolgálati feladatok hosszabb időn át történő eredményes végzéséért:

- 1) írásbeli dicséret,
- 2) miniszteri elismerő oklevél,
- 3) pénz- vagy tárgyjutalom,

- 4) a miniszter által adományozott névre szóló szál- vagy lőfegyver, emléktárgy,
- 5) hazai vagy külföldi jutalomüdülés,
- 6) egy fizetési fokozattal történő előresorolás,
- 7) eggyel magasabb rendfokozatba történő soron kívüli előléptetés,
- 8) tanácsosi vagy főtanácsosi kitüntető cím,
- 9) a miniszter által alapított díj, plakett, emléklap,
- 10) szolgálati jel adományozható.

Képesítési követelmények

- 1) vezető és tiszti besorolási osztály: főiskolai, egyetemi végzettség v. mesterfokozatú felsőfokú végzettség,
- 2) tiszthelyettesi beosztásba tartozó: középfokú végzettség,
- 3) alaptevékenységet végzőknek: szerv alaptevékenységének megfelelő szakképzettség, szakmai alapképzettség,
- 4) nem alaptevékenységet végzőknek: szakképzettség vagy szakmai alapképzettség hiányában a kinevezéskor határidő tűzésével elő kell írni.
- 5) rendvédelmi igazgatási alkalmazott: rendészeti alapvizsga és az országos parancsnok által meghatározott büntetés-végrehajtási szakmai végzettség

A fent felsorolt képesítési követelményeken felül a vezetői állománynak az alábbi végzettséggel kell rendelkezni:

Kiemelt vezető, középvezető:

- rendészeti szakvizsga,
- rendészeti vezetővé képző tanfolyam,
- rendészeti mestervezetővé képző tanfolyam.

Beosztott vezető:

- rendészeti szakvizsga,
- rendészeti vezetővé képző tanfolyam.

Vezetői besorolású rendvédelmi alkalmazott:

- rendészeti szakvizsga,
- nem feltétele a vezetővé, illetve mestervezetővé képző tanfolyam.

Utánpótlási és vezetői adatbank

Központi személyügyi nyilvántartás részeként a rendvédelmi szerv utánpótlási és vezetői adatbankot vezet, mely érdemeken és teljesítményen alapul, a tervezett előmenetelt szolgálja, valamint elősegíti a rendvédelmi szerveknél rendszeresített vezetői beosztások arra alkalmas személyekkel való betöltését.

Utánpótlási nyilvántartás: jogszabályban meghatározott vezető-kiválasztási eljárás eredményeként vezetői beosztás ellátására alkalmas, nem vezetői beosztást betöltő tag adatait tartalmazza.

Vezetői nyilvántartás: osztályvezetői vagy annál magasabb besorolású vezetői beosztást betöltő személyeket tartalmaz.

Utánpótlási nyilvántartásba vételhez a hivatásos állomány tagjának hozzájárulása szükséges. Vezetővé kinevezett hivatásos állományú tagot a rendvédelmi szerv köteles a vezetői nyilvántartásba venni.

Vezetői nyilvántartásból törölni kell:

- akinek vezetői kinevezése visszavonása került,
- aki vezetői kinevezésről lemondott,
- akinek szolgálati viszonya megszűnt.

Utánpótlási nyilvántartásból törölni kell:

- ha az állomány tagja kéri,
- akinek törlését az állományilletékes parancsnok kezdeményezi,
- akinek szolgálati viszonya megszűnt.

Rendészeti tehetséggondozási programon az vehet részt, aki:

- 1) legalább négy év szolgálati viszonyal rendelkezik,
- 2) nem tölt be vezetői beosztást,
- 3) felsőfokú végzettséggel rendelkezik,
- 4) rendelkezik angol, német, vagy francia nyelvből legalább középfokú C típusú nyelvvizsgával,
- 5) jelentkezését megelőző utolsó minősítésén kiváló értékelést kapott, vagy a három éven belüli teljesítményértékelései a két legmagasabb értékelési kategória valamelyikébe tartoznak,
- 6) kiválasztási eljárás során jogosultságot szerzett a programra jelentkezésre.

A rendvédelmi hivatás etikai alapelvei, etikai kódex

A törvény a rendvédelmi hivatás etikai alapelveit – összhangban a kormánytisztviselőkre vonatkozó szabályozással – fogalmi kategóriáinként rögzíti, kiegészítve a vezetőkre vonatkozó többletkövetelményekkel:

Hivatásos, RIASZ	Vezető
hűség	példamutatás
nemzeti érdek előnyben részesítése	szakmai szempontok érvényesítése
méltóság és a tisztesség	számonkérési kötelezettség
előítéletektől való mentesség	+ hivatásos követelmények
pártatlanság	
felelősségtudat	
szakszerűség	
együttműködés	
arányosság	

Rendvédelmi Hivatásetikai Kódex

A Magyar Rendvédelmi Kar 2013. május 28-án fogadta el a kar tagjaira vonatkozó etikai szabályzatot, amelyet 2021. június hónapban módosítottak. A Rendvédelmi hivatásetikai Kódex (a továbbiakban: Kódex) elsőrendű célja, hogy egyértelműen kifejezze azokat az

értékeket, amelyeket a hivatásrend tagjainak követniük kell, és a nehezen eldönthető részletkérdések tekintetében is egyértelmű útmutatást nyújtson.

A rendvédelmi hivatás etikai alapelvei

A Kódex és Etikai Eljárási Szabályzat rendelkezik egyes alapelvekről, melyeknek fényében a kódexet értelmezni kell:

- 1) hűség a hazához és a nemzethez,
- 2) nemzeti érdekek előnyben részesítése,
- 3) méltóság és tisztesség,
- 4) előítéletektől való mentesség,
- 5) pártatlanság,
- 6) felelősségtudat
- 7) szakszerűség,
- 8) együttműködés,
- 9) arányosság.

A Kódex hatálya kiterjed a bv. szervezet feladatait végző személyi állomány valamennyi tagjára, függetlenül jogviszonyukra.

A Kódex tartalmát meghatározó értékek

Törvényesség, a köz és az állampolgárok szolgálata, a tisztesség követelménye

Alapvető követelmény, hogy a hivatásos állomány tagjai az Alaptörvényben, jogszabályokban foglaltaknak megfelelően teljesítsék szolgálatukat, s ennek megfelelően éljenek a mindennapokban. Munkájukat pedig az érintett szervek feladatrendszeréhez igazodva a köz- és az egyes polgárok jogainak a figyelembevételével teljesítsék.

Professzionizmus, minőségi munkavégzés, felelősségvállalás, konstruktív kritikai attitűd és innováció

Általános elvárás, hogy a hivatásos állomány tagja szakmai és általános ismereteit folyamatosan fejlessze, munkáját szakszerűen és magas színvonalon lássa el. Vállaljon felelősséget tevékenységeiért, döntéseiért. Legyen nyitott az újdonságok befogadására, törekedjen azok hatékony alkalmazására.

Az elkötelezettség, megbízhatóság, a társadalmi elfogadottság erősítése

Munkavégzése során tartsa be az általános erkölcsi szabályokat, magánélete során pedig érvényesítse az általánosan elfogadott etikai normákat, segítse ezzel is az érintett szervezet közbizalmat teremtő és erősítő törekvéseit.

Általános erkölcsi követelmények

Munkavégzésük során a hivatásos állomány tagjai

Törvényesen, pártatlanul, előítéletektől mentesen és részrehajlás nélkül járjanak el. A szervezet által előírt szakmai és morális követelményeket tartsák be, felelősségteljesen, ésszerűen, kezdeményezően járjanak el. Tartsák tiszteletben mindazoknak a jogait, akikkel munkavégzésük során kapcsolatba kerülnek, de követeljék meg tőlük a kötelezettségeik teljesítését.

Munkahelyi kapcsolataikban

Minden esetben törekedjenek az optimális együttműködésre, a problémák közös megoldására, egymás érdekeinek lehetséges figyelembevételére. Ügyeljenek egymás tekintélyének, emberi és szakmai tisztességének megóvására, az alaptalanul rágalmozott munkatársak védelmére lépjenek fel.

Vezetőkkel, elöljárókkal való kapcsolattartásukban

Indokolt szakmai esetekben kérjék ki vezetőik tanácsát, támaszkodjanak azok szakmai és emberi tapasztalataira.

Polgárokkal (ügyfelekkel) való kapcsolattartás során

A törvényesség, szakszerűség és pontosság követelményeit tartsák be. A közigazgatási hatósági tevékenységük során a szolgáltató jelleg érvényesüljön. A feladataik ellátása során a jogszabályban biztosított hatalmukkal, befolyásukkal ne éljenek vissza, eljárásukban törekedjenek a kölcsönös bizalom megteremtésére.

A személyes adat és a minősített adat védelmére vonatkozó szabályokat minden esetben tartsák be.

Magánéletükkel kapcsolatban a hivatásos állomány tagjai

Életvitelük alkalmas legyen a környezetük tiszteletére és megbecsülésére, ne adjanak okot tisztességükben való kételkedésre. Magántermészetű kapcsolataikat aszerint válasszák meg, illetve kapcsolatrendszerüket úgy alakítsák ki, hogy a munkahelyükön vállalt kötelezettségeikkel ne kerülhessenek szembe.

Továbbá ne alakulhasson ki elvtelen, törvénybe ütköző elkötelezettségi-függőségi helyzet.

Internetes kommunikációjuk során a hivatásos állomány tagjai

Tartózkodjanak mások emberi méltóságának, továbbá a magyar nemzet, a nemzeti, etnikai, faji vagy vallási közösségek méltóságának a megsértésétől, b) lehetőség szerint ne adjanak meg és/vagy ne töltsenek fel és/vagy ne osszanak meg munkahelyükkel, munkatársaikkal, saját magukkal kapcsolatos olyan adatokat, információkat (képek, videók, hangfájlok stb.), amelyek alkalmat adhatnak bármilyen visszaélésre.

A korrupcióval összefüggésben a hivatásos állomány tagjai

Vezetőként és beosztottként törekedjenek a korrupció megelőzésére. A korrupciós bűncselekmények feljelentésének elmulasztása nem csak jogi kérdés, az ilyen tartalmú jelenségekkel kapcsolatos a jelzések megtétele – megfelelő és esetenként eltérő mérlegelést követően – általában elvárható a közszolgálat tagjától.

Az összeférhetetlenséggel kapcsolatban a hivatásos állomány tagjai

Munkahelyük lehetőségeit, beosztásukat, hatáskörüket saját maguk és családjuk, valamint más személy anyagi, egzisztenciális, illetve erkölcsi érdekeinek előtérbe állítására, érvényesítésére nem használhatják fel.

Magyar Rendvédelmi Kar

A Magyar Rendvédelmi Kar (a továbbiakban: MRK) a rendvédelmi szervek hivatásos állománya tagjainak, rendvédelmi alkalmazottainak, és a rendvédelmi szerveknél foglalkoztatott munkavállalóinak (a továbbiakban: munkavállaló) önkormányzattal rendelkező rendvédelmi szakmai köztestülete.

Az MRK kötelező tagsági viszony alapján működik. A rendvédelmi szervvel fennálló szolgálati viszony, rendvédelmi igazgatási jogviszony vagy munkavállalói jogviszony alapján a hivatásos állomány tagja, a rendvédelmi alkalmazottak, valamint a munkavállaló az MRK tagjává válik.

Az MRK tagozata

- 1) a rendőrség,
- 2) a büntetés-végrehajtási szervezet,
- 3) a Nemzeti Adó- és Vámhivatalról szóló törvény hatálya alá tartozó rendvédelmi feladatokat ellátó szervek,
- 4) a hivatásos katasztrófavédelmi szerv,
- 5) a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok, valamint
- 6) az Országgyűlési Őrség hivatásos állománya tagjainak, rendvédelmi alkalmazottainak és munkavállalóinak elkülönülő résztestülete.

Az MRK:

- 1) javaslattételi joggal rendelkezik a rendvédelmi szervek tevékenysége minőségének jobbítása érdekében,
- 2) a miniszter útján kezdeményezheti a Kormánynál a tagjai munkakörülményeit, foglalkoztatási feltételeit és a hivatás gyakorlását érintő jogszabályok megalkotását, módosítását,
- 3) konzultációs joggal közreműködik a tagjai foglalkoztatásának és hivatásgyakorlásának feltételeit befolyásoló, az előírt szakmai vizsgákkal kapcsolatos, valamint az MRK-t érintő jogszabályok megalkotásában,
- 4) véleményét ki kell kérni a hivatásos és igazgatási szolgálati viszonnal, valamint a munkaviszonnyal összefüggő kérdésekben,
- 5) kezdeményezheti a miniszternél a hivatásos és igazgatási szolgálati viszonnal vagy munkaviszonnyal kapcsolatos jogszabálysértő gyakorlat megváltoztatását,
- 6) feladat- és hatáskörét érintő bármely kérdésben felterjesztési jogot gyakorol,
- 7) megalkotja működési szabályait, tagjairól és szerveiről nyilvántartást vezet,
- 8) megalkotja éves költségvetését és elfogadja az éves költségvetés végrehajtásáról szóló, a számviteli törvény szerinti beszámolót,
- 9) megalkotja a hivatásetikai részletszabályokat, az e törvényben meghatározott keretek között kialakítja az etikai eljárás rendszerét, valamint lefolytatja az etikai eljárásokat,

- 10) tagjairól és szerveiről nyilvántartást vezet,
- 11) a kiváló munka elismeréseként díjakat alapíthat és adományozhat,
- 12) a Kormánytól – a miniszter útján –, a miniszternél, az országos parancsnoknál és az országos főigazgatónál kezdeményezheti kitüntetés vagy más elismerés adományozását,
- 13) szakmai konferenciákat, tudományos tanácskozásokat, felkészítő továbbképzéseket szervezhet,
- 14) pályázatokat írhat ki és bírálhat el, továbbá kiadványokat jelentethet meg a rendvédelem fejlesztésére, gyakorlatának egységesítésére, a példaadó rendvédelmi munkamódszerek megismertetésére, a rendvédelem hagyományainak ápolására,
- 15) tagjai számára kedvezményes szolgáltatásokat nyújthat,
- 16) megfigyelőként részt vehet tagjai szakmai vizsgáztatásában és továbbképzésében, indokolt esetben törvényességi vagy egyéb intézkedést kezdeményezhet,
- 17) tagot delegál a Rendészeti Alap- és Szakvizsga Bizottság elnökségébe, továbbá
- 18) ellátja mindazokat a feladatokat, amelyeket törvény, kormányrendelet vagy az Alapszabály határoz meg.

A rendvédelmi szerv vezetője köteles kikérni az MRK véleményét a hivatásos, a rendvédelmi alkalmazotti, valamint a munkavállalói állomány szolgálatteljesítésére vagy munkavégzésére, szolgálatteljesítési idejére vagy munkaidejére, pihenőidejére, jutalmazására, valamint juttatásaira vonatkozó, a hatáskörébe utalt szabályozásról.

Az MRK jogosult véleményezni a tagjai csoportját érintő munkáltatói intézkedést, döntést vagy annak tervezetét, továbbá ezzel összefüggésben konzultációt kezdeményezni.

Az MRK legfőbb képviseleti, döntéshozó szerve a Közgyűlés, amely megválasztja saját tagjai közül az elnökét és alelnökeket, a Felügyelőbizottság elnökét és tagjait (6 tag), az Etikai Bizottság elnökét és tagjait (21 tag), megalkotja az Alapszabályt és a Választási Szabályzatot, gyakorolja az MRK-nak az e törvényben, valamint az Alapszabályban meghatározott feladat- és hatáskörét.

Az MRK legfőbb ügyintézői testülete az elnök és a tagozatonként egy-egy alelnök alkotta Elnökség.

Az MRK 53 tagból álló Közgyűlésének tagjait – tagozatonként 10 tag, kivéve Országgyűlési Őrség 3 tag – a rendvédelmi szervek hivatásos állományának tagjai, rendvédelmi alkalmazottai

és munkavállalói közül választják meg öt évre, titkos szavazással a Választási Szabályzat szerint.

Az MRK-val munkajogviszonyban álló főtitkár vezeti az MRK Irodáját, valamint ellátja az Alapszabályban meghatározott feladatokat. Felette a munkáltatói jogkört az elnök gyakorolja.

A polgári nemzetbiztonsági szolgálatok hivatásos állományának tagja a közgyűlés tagja, tisztségviselője, MRK rendezvény résztvevője csak a főigazgató engedélyével lehet.

Az MRK a feladat- és hatáskörét érintő bármely kérdésben az adott kérdésben hatáskörrel rendelkező állami szerv vezetőjéhez fordulhat, és tájékoztatást, adatot, szakmai és jogértelmezési kérdésben állásfoglalást, tájékoztatás) kérhet, javaslatot tehet, intézkedés megtételét kezdeményezheti, valamint az általa irányított szerv működésével vagy az általa kibocsátott jogszabállyal, közjogi szervezetszabályozó eszközzel és egyéb – az MRK tagjainak csoportját érintő – döntésével kapcsolatban véleményt nyilváníthat, kezdeményezheti annak megváltoztatását vagy visszavonását.

Az MRK felett a törvényességi ellenőrzést az ügyészség gyakorolja.

Az ágazati érdekvédelmi tanács a miniszter, az országos parancsnok, valamint az MRK képviseletében eljáró konzultatív tanács részvételével működik.

Az ágazati érdekvédelmi tanács hatáskörébe az adott ágazatban foglalkoztatott hivatásos, rendvédelmi alkalmazotti, valamint a rendvédelmi szervnél foglalkoztatott munkavállaló élet- és munkakörülményeire, foglalkoztatási feltételeire vonatkozó tárgykörök tartoznak, továbbá mindazok a tárgykörök, amelyek e törvény alapján az MRK feladatkörébe tartoznak.

A Becsületbíróság elnökét – az MRK Etikai Bizottságától bekért javaslat alapján – az MRK Elnöksége jelöli ki a hivatásos állománynak a rendvédelmi szervnél összeállított névjegyzéken szereplő tagjai közül.

Becsületbíróság

A hivatásos állomány tagja kérheti a Becsületbíróság összehívását, ha

- szolgálati viszonyát a HSZT 86. § (2) bekezdés *a)* pont *aa)* alpontja alapján azért szüntették meg, mert a minősítés alapján a hivatásos szolgálatra alkalmatlanná vált, és

a felmentés ellen benyújtott szolgálati panaszát elutasították, vagy a felmentés ellen a szolgálati panasz benyújtásának lehetőségét e törvény kizárja,

- szolgálati viszonyát a HSZT 86. § (2) bekezdés *d)* pontja alapján méltatlanság miatt szüntették meg és a felmentés ellen benyújtott szolgálati panaszát elutasították, vagy a felmentés ellen a szolgálati panasz benyújtásának lehetőségét e törvény kizárja, vagy
- fegyelmi ügyben vele szemben szolgálati viszony megszüntetés fenyítést szabtak ki, és a fegyelmi ügyben hozott érdemi határozat ellen benyújtott panaszt elutasították, vagy a panasz benyújtásának lehetőségét e törvény kizárja.

A hivatásos állomány tagja a Becsületbíróság összehívását a sérelmezett döntést hozó elöljárónál kezdeményezheti a döntés kézhezvételétől számított nyolc napon belül.

A Becsületbíróság eljárásában a hivatásos állomány tagja szolgálati viszonyának fenntarthatóságáról dönt.

A Becsületbíróság három főből áll. A Becsületbíróság elnökét – az MRK Etikai Bizottságától bekért javaslat alapján – az MRK Elnöksége jelöli ki a hivatásos állománynak a rendvédelmi szervnél összeállított névjegyzéken szereplő tagjai közül.

A Becsületbíróság további két tagját a Becsületbíróságot összehívó elöljáró jelöli ki, a hivatásos állomány névjegyzéken szereplő, az eljárás alá vonttal legalább azonos rendfokozati állománycsoportba tartozó tagjai közül.

Nem lehet tagja a Becsületbíróságnak, aki

- az ügyben eljár, a döntéshozatalban részt vett vagy szolgálati beosztása alapján részt fog venni,
- az érintettel szemben személyében elfoglalt, továbbá,
- ellen fegyelmi eljárás folyik, vagy aki fenyítés hatálya alatt áll.

Korrupció elleni védelem

Minden olyan cselekedet korrupciónak tekinthető, amikor egy döntési helyzetben lévő személy adott téren meglévő hatalmát nem az általa képviselt szervezet, hanem személyes céljai érdekében használja fel. Így az is korrupció, ha egy tanár némi ajándék fejében átengedi a

vizsgán az arra nem érdemes diákot, ha egy rendőr néhány ezresért eltekint a feljelentéstől, vagy egy hivatalnok ellenszolgáltatás fejében átengedi/előreviszi az ügyünket.

Egyszerűen megfogalmazva a korrupció megvalósulásakor az egyéni érdek a közérdek elé helyeződik.

A korrupció fogalmát, jelentéstartalmát már sokan, sokféleképpen megjelenítették. Lényeges leszögezni, hogy nincs egységesen kialakult definíció, aminek oka, hogy e jelenség koronként, társadalmanként változik.

Ennek okán egy olyan szubjektív töltetű társadalmi jelenségről beszélünk, melynek jellemzői az alábbiak szerint foglalhatók össze:

- 1) a korrupció nemkívánatos, káros jelenség,
- 2) nehezen felderíthető, bizonyítása jelentős akadályokba ütközik,
- 3) mindig valamilyen hatalommal való visszaélést jelent (politikai, gazdasági, hivatali stb.) nem csak közhatalommal rendelkező személy követheti el, hanem bárki, aki a társadalmi javak-jogok elosztásában részt vesz, vagyis döntési kompetenciával bír,
- 4) mindig valamilyen haszonszerzés (többnyire vagyoni) vezérli,
- 5) minden korrupciós aktus célzatos cselekmény („csak úgy” soha nem korrumpál senki, annak mindig célja van, még akkor is, ha az később válik világossá),
- 6) minden esetben van egy aktív elkövető, aki saját érdekeinek érvényesítése érdekében előnyt nyújt,
- 7) minden esetben megvan ennek az ellentétpárja, a „passzív fél”, aki a különjuttatásért cserébe – valamilyen aktív vagy passzív magatartásával – jogtalan előnyt biztosít,
- 8) ezek az elszórt jelenségek sajátos egységet alkotnak, s így válik mindez társadalmi jelenséggé, egy öngerjesztő folyamattá (a korrupció korrupciót szül).

A Btk. XXVII. fejezetében foglalkozik azon korrupciós cselekményekkel, melyet a törvényalkotó büntetni rendel:

- 1) (gazdasági) vesztegetés – Btk. 290. §,
- 2) vesztegetés elfogadása – Btk. 291. §,
- 3) hivatali vesztegetés – Btk. 293. §,
- 4) hivatali vesztegetés elfogadása – Btk. 294. §,
- 5) vesztegetés bírósági vagy hatósági eljárásban – Btk. 295. §,

- 6) vesztegetés elfogadása bírósági vagy hatósági eljárásban – Btk. 296. §,
- 7) befolyással üzérkedés – Btk. 299. §,
- 8) korrupciós bűncselekmény feljelentésének elmulasztása – Btk. 300. §.

Büntetés-végrehajtás

A bv. szervezetre háruló feladatok ellátása során a következő kockázatok fordulhatnak elő:

- 1) fogvatartottak ellenőrzésének hiánya vagy ellenőrzésének felületessége ellenszolgáltatás fejében,
- 2) fogvatartottak között információ szolgáltatása,
- 3) kedvezményes elhelyezés biztosítása,
- 4) a fogvatartott által nem birtokolható tárgyak átadása.

Nemzeti Védelmi Szolgálat

A magyar közigazgatásban a korrupció elleni küzdelem egyik meghatározó, új típusú szerve a rendőrség belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési feladatokat ellátó szerve, a Nemzeti Védelmi Szolgálat (a továbbiakban: NVSZ). A Rendőrségről szóló törvény rendelkezései szerint a rendőrséget az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv, a belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési szerv, valamint a terrorizmust elhárító szerv alkotja.

Az NVSZ 2011. január 1-jén kezdte meg működését, jogkörének részletes szabályait a 293/2010. (XII. 22.) Korm. rendelet határozza meg. Jogelődjéhez, a Rendvédelmi Szervek Védelmi Szolgálatához (a továbbiakban: RSZVSZ) képest más szervezeti struktúra, kibővült feladat- és hatáskör jellemzi. Mindezt alátámasztja, hogy az RSZVSZ az NVSZ egyik igazgatóságaként integrálódott az új szervezetbe. Célja, hogy tevékenységével megteremtse egy erkölcsileg tiszta, szakmailag felkészült, gondolkodásmódjában európai közszolgálatot hazánkban, továbbá megóvja azt a korrupciós befolyástól, így erősítve a közszféra működésébe vetett bizalmat.

Jogszabálygyűjtemény

- 1) 1878. V. sz. tv. (Csemegi-kódex) a magyar büntetőtörvénykönyv a büntettekéről és vétségekről
- 2) 1978. évi IV. törvény a Büntető Törvénykönyvről
- 3) 1994. évi XXXIV. törvény a Rendőrségről
- 4) 1995. évi CVII. törvény a büntetés-végrehajtási szervezetről
- 5) 1995. évi CXVII. törvény a személyi jövedelemadóról
- 6) 2010. évi XLIII. törvény a központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról
- 7) 2012. évi C. törvény Büntető Törvénykönyvről
- 8) 2013. évi CCXL. törvény a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról
- 9) 2015. évi XLII. törvény a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról
- 10) 1966. évi 21. törvényerejű rendelet
- 11) 1971. évi 28. törvényerejű rendelet
- 12) 1979. évi 11. törvényerejű rendelet
- 13) 293/2010. (XII. 22.) Kormányrendelet a rendőrség belső bűnmegelőzési és bünfelderítési feladatokat ellátó szerve kijelöléséről, valamint feladatai ellátásának, a kifogástalan életvitel ellenőrzés és a megbízhatósági vizsgálat részletes szabályainak megállapításáról
- 14) 154/2015. (VI. 19.) Kormányrendelet a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló 2015. évi XLII. törvény végrehajtásáról
- 15) 33/2011. (XII. 2.) BM utasítás a Belügyminisztérium és a belügyminiszter irányítása alá tartozó szervek ügyeleti szolgálatai által teljesítendő tájékoztatási kötelezettség rendjéről, valamint a Kormányügyelet működéséről
- 16) 31/2015. (VI. 16.) BM rendelet a belügyminiszter irányítása alá tartozó rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományát érintő személyügyi igazgatás rendjéről
- 17) 15/2018. (VI. 7.) BM rendelet a büntetés-végrehajtási intézetben fogvatartott érintett Védelmi Program keretében biztosított védelmének részletes szabályairól
- 18) 16/2014. (XII. 19.) IM rendelet a szabadságvesztés, az elzárás, az előzetes letartóztatás és a rendbíróság helyébe lépő elzárás végrehajtásának részletes szabályairól

- 19) 3/2024. (I.30.) BM rendelet a büntetés-végrehajtási szervek területére történő ki- és beléptetés, valamint a büntetés-végrehajtási szervek területén tartózkodás részletes szabályairól
- 20) 33/2024. (VIII.18.) BM rendelet a büntetés-végrehajtási szervezet szolgálati szabályzatáról
- 21) 8/1959. BM sz. utasítás – Büntetés-végrehajtási Szabályzat
- 22) 1955. évi Büntetés-végrehajtási szabályzat
- 23) 3/2019. (III.20.) BVOP utasítás a büntetés-végrehajtási szervek Adatvédelmi és Adatbiztonsági Szabályzatáról
- 24) 13/2019. X.4.) BVOP utasítás a büntetés-végrehajtási szervezet szolgálattervezéséről és szolgálatszervezéséről
- 25) 1/2020.(II.21.) BVOP utasítása a büntetés- végrehajtási szervezetben működtetett fegyveres biztonsági őrsegről
- 26) 42/2020. (VII.31.) a büntetés-végrehajtási szervek területére történő be- és kilépés , valamint a büntetés-végrehajtási szervek területén történő tartózkodás részletes szabályairól
- 27) 8/2020. (III.25.) BVOP utasítás a Befogadási és Foglalkoztatási Bizottság működéséről
- 28) 64/2020. BVOP utasítás a büntetés-végrehajtási intézetekben fogvatartott elítéltek és egyéb jogcímen fogvatartottak egészségügyi ellátásáról
- 29) 71/2020. (XII.18.) BVOP utasítás a nemi élet szabadsága és a nemi erkölcs elleni bűncselekményt elkövetők visszaesési valószínűségének csökkentésére irányuló feladatok végrehajtásáról
- 30) 72/2020. (XII. 23.) BVOP utasítása büntetés-végrehajtási szervezet Biztonsági Szabályzatáról
- 31) 3/2021. (I.7.) a fogvatartottak szállításának végrehajtásáról
- 32) 11/2021. (II.26.) BVOP utasítás a Védelmi Program és a személyi védelem ellátásával kapcsolatos büntetés-végrehajtási feladatokról
- 33) 24/2021. (V.6.) a fogvatartottak nyilvántartására és egyes ügyeinek intézésére vonatkozó eljárásról
- 34) 28/2021. (V.19.) a kamerarendszerek alkalmazásának és a kameraképek megfigyelésének optimalizálásáról, valamint a technikai rendszerkezelő feladatairól
- 35) 29/2021. (V.19.) a telekommunikációs eszköz útján történő elektronikus kapcsolattartás eljárásrendjéről

- 36) 18/2022. (VII.13.) BVOP utasítás a büntetésvégrehajtási szervezet ügyeleti tevékenységéről és a jelentések rendjéről, valamint a különleges figyelmet érdemlő fogvatartottakkal összefüggő eljárásrendről
- 37) 6/2023. (I.31.) BVOP utasítás a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnokságának Szervezeti és Működési Szabályzatáról
- 38) 22/2023. (III.29.) BVOP utasítás a reintegrációs őrizet és az otthonápolási őrizet végrehajtásával összefüggő egyes szakterületi feladatokról
- 39) 23/2023. (III.29) BVOP utasítás a büntetés-végrehajtási szervezet biztonsági célú kockázatelemzési tevékenységének szabályairól
- 40) 5/2025. (II.7.) BVOP utasítás a büntetés-végrehajtás szakmai oktatás, vizsgáztatás, továbbképzés és vezető kiválasztás rendszeréről
- 41) 8/2025. (IV.4.) BVOP utasítás a választható bérén kívüli juttatások rendszeréről és a bankszámla-hozzájárulásról
- 42) 9/2025. (IV.10.) BVOP utasítás a látogatófogadás végrehajtásáról
- 43) 21/2025. (IX.11) BVOP utasítás az elítéltek kategória-besorolásának egyes szabályairól
- 44) Rendvédelmi Hivatásetikai Kódex

Irodalomjegyzék

- 1. Büntetés-végrehajtási szervező képzési anyag - Biztonsági ismeretek - a Büntetés-végrehajtási Szervezet Oktatási, Továbbképzési és Rehabilitációs Központ tanárai, 2025
- 2. Büntetés-végrehajtási szervező képzési anyag - Jogi ismeretek - a Büntetés-végrehajtási Szervezet Oktatási, Továbbképzési és Rehabilitációs Központ tanárai, 2025
- 3. Büntetés-végrehajtási szervező képzési anyag - Gazdasági ismeretek - a Büntetés-végrehajtási Szervezet Oktatási, Továbbképzési és Rehabilitációs Központ tanárai, 2025
- 4. Büntetés-végrehajtási szervező képzési anyag - Reintegrációs ismeretek - a Büntetés-végrehajtási Szervezet Oktatási, Továbbképzési és Rehabilitációs Központ tanárai, 2025
- 5. Büntetés-végrehajtási felügyelő - szakmai képzés jegyzetek – a Büntetés-végrehajtási Szervezet Oktatási, Továbbképzési és Rehabilitációs Központ tanárai, 2025
- 6. Rendvédelmi alapeladatok – szaktanfolyami jegyzet – a Büntetés-végrehajtási Szervezet Oktatási, Továbbképzési és Rehabilitációs Központ tanárai, 2025